

Kako ovrednotiti naš položaj

Polletni rezultati gospodarjenja v Litostroju brez dvoma niso zadovoljivi. Kako naj jih ovrednotimo in kje so vzroki za rdeče številke? Ali smo ponovno v težavnem položaju in kaj storiti? To so gotovo prva vprašanja, ki si jih ob tem zastavljamo. Že pri sprejemanju polletne bilance je bilo posredovanih nekaj osnovnih informacij, ki so poskušale odgovorjati na navedena vprašanja. Poskušal jih bom ponoviti.

Letni plan realizacije za letošnje leto je bil sprejet v višini 105 milijonov ameriških dolarjev (v dinarjih in devizah), kar bi po takratnih razmerjih cen zadoščalo za uspešen rezultat, seveda upoštevaje takratne pogoje gospodarjenja. Vendar nam je zaradi problemov na sovjetskem trgu izpadlo plačilo za 4 milijone USD naročil za reductorje, proizvodna linija za izdelavo pomivalnih korit za SSSR v vrednosti 4 milijone USD je pomaknjena na pričetek leta 1990, izpadla pa so tudi predvidena plačila naročil za HE na domačem trgu, ker zanje ni sredstev. Vsega izpada nismo uspeli nadoknaditi, kar pomeni, da je za letošnje leto naročil le za dobrih 95 milijonov USD, kar je 5% več od lanske realizacije.

Zapleti s Sovjetsko zvezo so nam ob polletju zamrzili za skoraj 5 milijonov USD opreme, ki čaka na odpremo. Na domačem trgu pa zaradi pomanjkanja denarja investitorjev nismo mogli fakturirati opravljenih del za HE. To pomeni, da smo v prvem polletju naredili za približno 7 milijonov USD več kot prikazujemo v bilanci. To pa bi že zadoščalo za pozitiven polletni rezultat, vendar ne bi bilo dovolj za napolnitev skladov, saj je bil polletni nivo proizvodnje še vedno prenizek.

Izpad je bil največji v proizvodnji preoblikovalne opreme, kjer niso uspeli odpremiti v Sovjetsko zvezo dveh velikih fleksibilnih, računalniško krmiljenih proizvodnih sistemov GPK v vrednosti 3,4 milijona USD, ki sta za nas tudi velik razvojni zaloga. Velik izpad je bil tudi v proizvodnji viličarjev, kjer niso mogli končati serije V 5 t zaradi izpada dobave motorjev iz TAM, ki zaradi svojih problemov močno kasni in petih V 25, nove prototipne serije viličarjev. Izpad v TVN je tako skoraj 2,5 milijona USD. Vsa navedena naročila so sedaj v fazi finalizacije.

Bilo je še nekaj drugih kasnitev in problemov v proizvodnji, vendar je za oceno položaja najpomembnejše spoznanje, da s proizvodni, ki jih imamo in za katere trg obstaja ter s cenami, ki sicer s težavo spremljajo inflacijo ter z realizacijo približno 45 milijonov USD v polovici leta lahko posluujemo pozitivno. In v prvem polletju nam do navedenega zneska ni toliko manjkalo, da tega ne bi mogli nadoknaditi do konca leta. Podrob-

nejša analiza in podatki za posamezne programe nam bodo predložili stanje za vsak proizvodni program posebej, kar bo tudi izhodišče za dodatne kratkoročne ukrepe za realizacijo letošnjega plana ter dolgoročnejske usmeritve v trženju in razvoju ter racionalizaciji stroškov v programih in sektorjih.

Skoraj pomembnejša kot pozitivna bilanca je dandanašnji dobra likvidnost podjetja, kar je naša boleča točka. Zaradi zelo visoke zadolženosti, ki je pred dvema letoma dosegla skoraj celoletno realizacijo Litostroja, se moramo ob minimalni podpori ves čas boriti na več frontah. Vzdrževati moramo likvidnost za poravnane osebnih dohodkov, nabavo materiala in plačila dajatev ter istočasno zniževati zadolženost s plačili obrokov posojil in plačevati visoko ceno zadolžitve, saj so obresti na finančnem trgu oderuške. Če vzamemo v obzir še dodatne stroške (višje cene, trgovske marže) nabave materiala zaradi nerednega plačevanja, lahko trdim, da so zaradi navedenih vzrokov naši stroški poslovanja, brez upoštevanja motenj v proizvodnji, ki jih povzroča nelikvidnost, letno višji vsaj za 10 milijonov USD. To kaže in pomeni, da posluujemo v zelo težkih pogojih.

Na vprašanje, kje je izhod in kaj storiti, je odgovor samo eden — prodati, proizvesti in ob varčevalnih ukrepih zaslužiti dovolj za pokrivanje stroškov in za zmanjševanje dolga. Na to opozarjam že ves čas in to je naš glavni kratkoročni cilj. V polletju nam je skoraj uspelo, vendar so se letni neplačani računi in avansi naših kupcev iz raznih vzrokov povečali na skoraj 20 milijonov USD (precejšen del SSSR), kar pomeni dve tretjini naše kratkoročne zadolžitve. Ob vseh naporih pri izterjavah smo bili precej nemočni, vendar danes realno upamo, da se je klobčič začel odmotavati in da bo velik del našega denarja v kratkem v naših rokah, oziroma v rokah naših upnikov. Z realizacijo proizvodnih planov v drugem polletju in z nekaj sreče pri plačevanju bomo do konca leta spravili dolgove v normalne okvire, kar nam bo omogočilo obstoj in poslovanje v ugodnejših pogojih v prihodnjem letu. Tako bomo tudi normalizirali odnose z banko, ki zaradi velikih nihanj v realizaciji in prilivih

niso na željeni ravni. Na finančnem področju je namreč edini sprejemljivi argument — denar!

Naši glavni nalogi do konca leta sta torej realizacija plana za vsako ceno in uspešna izterjava denarja od kupcev, kar pa zaradi splošne nelikvidnosti postaja vse težje.

V podjetju se pojavljajo tudi vprašanja, ali je reorganizacija že dala rezultate, očiten pa je tudi precej kritičen odnos do prepočasnega urejanja nerešenih vprašanj. Menim, da je kritičnost, ki vzpodbuja k izboljšavam potrebna, ni pa na mestu kritiziranje, ki ne rešuje ničesar, le povečuje napetost v kolektivu. Prezgoda je še pričakovati vidnejše rezultate reorganizacije, ki tudi sicer sama po sebi ne rešuje ničesar, reševanje lahko le olajša. Reorganizacija je kot orodje dobra ali slaba, rezultat pa je odvisen od uporabe orodja. Naš cilj je bil poenostaviti odločanje, motivirati ekipe za doseg istega cilja in jasno opredeliti odgovornosti. Ti cilji so doseženi, vendar sedaj še niso izvedene vse selitve, tako da se vse službe v programih niti fizično niso formirale in nova organizacija še marsikje ne deluje.

Razmišljanja, da imamo zaradi reorganizacije slabše rezultate, niso v skladu z dejstvi, saj so največji izpadi realizacije v programih TVN in PPO, ki se nista spremenila. Nasprotno menim, da so prvi rezultati vidni v odločnejših razvojnih usmeritvah, skrajševanju rokov, poenostavljanju postopkov in v koordiniranju ter oblikovanju nabave v skladu s proizvodnimi plani.

Vse strokovne funkcije v programih so še v fazi formiranja, vzpostavljanja informacijskega sistema za odločanje ter razčiščevanja in odpravljanja marsičesa, kar se je z leti nabralo v kolektivu — raznih razvad, neodgovornosti, samovolje, nereda in drugega. Čim več tega se bomo pri urejanju dotaknili, tem več bo kritik in odporov do reorganizacije, saj mnogim stanje, kakršno je odgovarja, čeprav so v besedah za spremembo.

Osnovna usmeritev reorganizacije, ki nas usposablja za tržno bitko ter postavlja odgovornost za poslovanje in razvoj v program (ob podpori strokovnih služb), ne more biti vprašljiva. Hitrost in uspešnost njene realizacije pa je različna v posameznih okoljih. Nobena akcija ne bo uspešna, če bomo samo iskali napake in čakali, da jih bo odpravil nekdo drug. Vsak na svojem nivoju se mora vključiti v izboljševanje, pošteno in po svojih močeh.

Tržna bitka se zastruje, problemi z izvozom v Sovjetsko zvezo niso samo prehodnega značaja in porajajo se vprašanja, kaj bo z nami in kaj bomo storili, saj vemo, da smo zaradi dolgih razvojno-proizvodnih ciklusov dokaj okorni. Ali lahko reagiramo na zapiranje domačega trga, manjšo klirinško izmenjavo in pomanjkanje denarja v tretjem svetu?

Na eni prejšnjih sej delavskega sveta smo za prihodnje leto sprejeli usmeritev k povečanemu izvozu v zahodno Evropo in ZDA v višini najmanj 15 milijonov USD. To naj bi nadomestilo druge izpade, obenem pa pomenilo korak k prestrukturiranju ter prilagoditvi vsestransko ostrejšim kriterijem poslovanja, kar je za nas dolgoročno edini izhod.

(Nadaljevanje na 8. strani)

(Foto: B. Francelj)

Viličar V25-KH nov izdelek programske enote TVN

Po daljših zapletih z dobavitelji glavnih sestavnih delov, kot so vilice, menjalnik, pogonska os, kolesa in pnevmatike, smo v prototipnem oddelku TVN sestavili prvega izmed petih viličarjev z nosilnostjo 25 ton, s tipsko oznako V25-KH P56.

Razširitev proizvodnega programa s to nosilnostjo nas uvršča med 12 svetovnih izdelovalcev najtežjih viličarjev, za katere je določena nazivna nosilnost na razdalji 1200 milimetrov od prednje ravnine vilic.

Viličarji s takimi značilnostmi so po mnenju našega prodajnega sektorja zanimivi za domači trg, npr. za rečne luke, železniške kontejnerske terminale, javna skladišča in kamnolome. Med tujimi trgi pa je verjetno najbolj zanimivo tržišče SEV. Upamo, da bomo na predstavitvi stroja na Zagrebškem sejmu dobili realno sliko o možnostih prodaje, morda tudi že naročila za dobavo.

Viličar smo izdelali po lastni delavniški dokumentaciji, ki jo je pripravila konstrukcijsko-tehnoška skupina, celoten projekt pa so izpeljali programska enota TVN in sektorji, ki so udeleženi v tem procesu.

Viličar je vsestransko uporaben:

- z transport kosovnih bremen, če je opremljen z vilicami in dvostopenjskim dvigalnim mehanizmom;
- ZA PRENOS 20 ft-kontejnerjev na kontejnerskih terminalih in za manipulacijo z njimi v sistemu Ro-Ro, če je opremljen z vilicami in tristopenjskim dvigalnim mehanizmom;
- (v taki izvedbi omogoča tudi prenos kosovnih bremen);
- samo za prenos 20 ft-kontej-

nerjev, če je opremljen z vrhno nosilko (sprederjem) in tristopenjskim dvigalnim mehanizmom.

Konstrukcijske značilnosti viličarja so:

- dobra preglednost nad obratovalnim območjem;
- optimalna porazdelitev mas, nizko težišče in ustrezna stabilnost v vseh obratovalnih razmerah;
- moderna konstrukcijska zasnova tristopenjskega dvigalnega mehanizma brez verižnega škripčevja, robusen motor in hidrodinamična transmisija, pnevmatski zavorni sistem, hidrostatično krmilo ter udobna kabina z vozniskim sedenjem, ki se lahko prilagaja smeri vožnje;
- lahek dostop do agregatov, ki jih nadziramo med obratovanjem ali vzdržujemo pri rednih servisnih pregledih.

Glavni tehnični podatki:

- nosilnost / oddaljenost težišča bremena 25 t/1200 mm
- dizelski motor TAM, FGL 413 FR z močjo 130 kW pri 2500 min⁻¹
- hitrosti: vožnja naprej/nazaj 22/25 km/h z/brez bremena
- dviganje z/brez bremena 0,20/0,22 m/sek

(Nadaljevanje na 8. strani)

Delovni dnevi

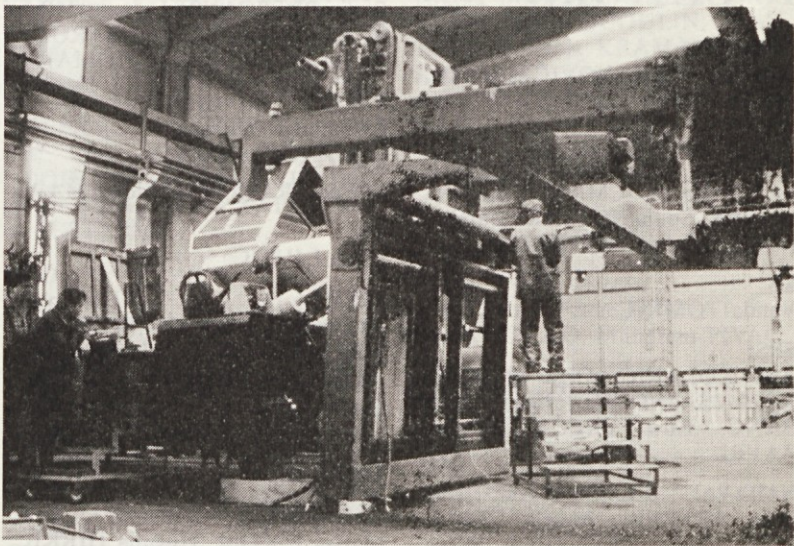
Delavski svet podjetja je na svoji 3. redni seji sprejel koledar delovnih dni po mesecih za drugo leto, po katerem je mesečni fond ur približno enako porazdeljen. Ker imata meseca julij in december po 20 delovnih dni, se je iz avgusta prenesel v julij obračun enega delovnega dne (obračunano bo 21 dni ali 178,5 ure). Tako nam v mesecu avgustu ostane 22 delovnih dni, od katerih je en dan ali 7 ur za solidarnostno soboto; seštevek plačanih ur je 180. V septembru je 21 delovnih dni ali 178,5 ure, v oktobru pa 22 delovnih dni ali 187 obračunskih ur, kar je v drugem polletju največ oz. za en delovni dan več.

Iz meseca novembra, ki ima plan 187 ur, december pa samo 168 ur, se en praznični dan novembra prenese v december, tako da bo zadnji letošnji mesec obračunan s 175 urami.

V razpravah je bilo poudarjeno, da se morajo skladno z letnim fondom ur za 1990. leto pripraviti in uskladiti enotne razporeditve delovnih ur, kar bi pomenilo, da se presežki prenašajo v druge mesece, drugače povedano, da bomo v določenem mesecu kreditirani od podjetja in obratno.

Nenazadnje delovno gradivo in osnutek Zakona o delovnih razmerjih predvidevata tudi krajši delovni čas od 42 ur tedensko, če tako določi podjetje, skladno s pogoji, določenimi v zakonu.

SI

Naš novi 25-tonski viličar s prijemalom za 20 ft kontejner smo slikali tudi že med montažo (Foto: E. L.)

OSEBNI DOHODKI ODVISNI OD POSLOVNEGA USPEHA

Delavski svet je bilanco obravnaval z zaskrbljenostjo

V zadnjih dneh julija so se sestali člani upravnega odbora in delavskega sveta podjetja. Osrednjo pozornost na seji so namenili polletni bilanci poslovanja. Ker je bilo iz predloženih rezultatov razvidno, da nismo uspeli poslovati pozitivno, so se razpravljalci osredotočili predvsem na vzroke slabšega poslovanja.

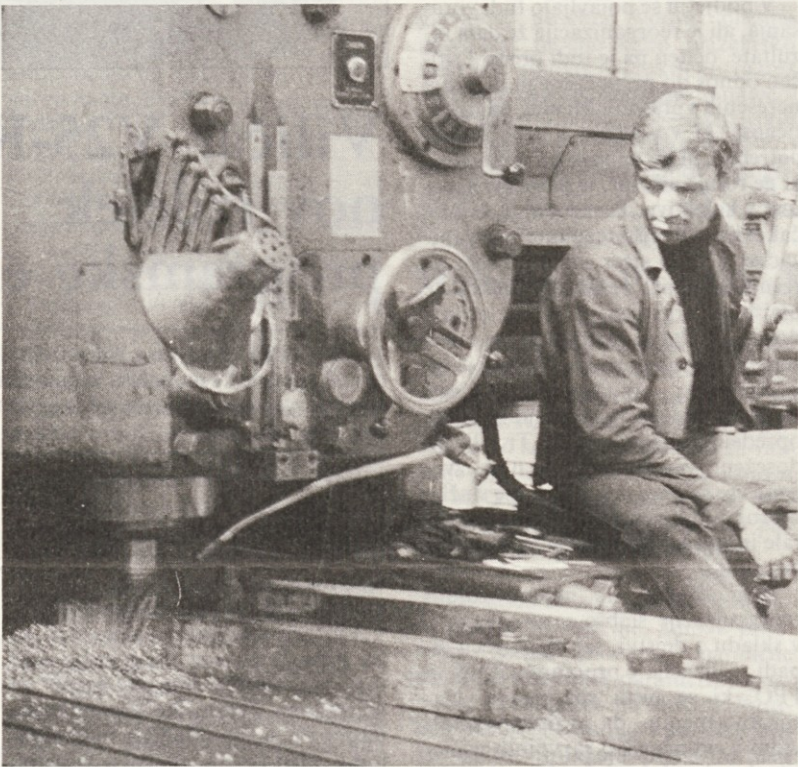
Izguba v višini 48 milijard dinarjev za Litostroj v tem trenutku še ne predstavlja katastrofe, vendar pa je cilj vsakega gospodarja, da posluje z dobičkom, ne z izgubo. Ker se sliši številka 48 milijard visoka, naj povemo, da to za Litostroj pomeni enotedensko realizacijo. Kljub temu pa bodo pred Litostrojčani zahtevne naloge in obveznosti, da bo končna bilanca poslovanja pozitivna. V polletni bilanci bi bilo precej manj izgube, če bi naročniki plačali okoli 7,5 milijona ameriških dolarjev za proizvode, ki so bili v Litostroju že izgotovljeni. Ker pa je na jugoslovanskem trgu zaradi visoke inflacije, ki povzroča likvidnostne motnje v podjetjih slaba plačilna sposobnost, je dokaj razumljivo, da nobeno podjetje ne more z zanesljivostjo pričakovati pravočasnih plačil.

Litostroj velik del svoje proizvodnje izvaža tudi na sovjetski trg, vendar nam je zaradi vrste administrativnih ukrepov, ki so jih v Sovjetski zvezi sprejeli v zvezi z uvozom opreme, izostalo plačilo na 4,5 milijonov ameriških dolarjev v Litostroju že izdelanih reduktorjev, podajalnih mehanizmov ter preoblikovalne opreme. Kljub temu, da je omenjena proizvodnja v Litostroju gotova oz. delno že dobavljena naročniku, tega ni možno vnesti v bilanco, v kateri upoštevamo lahko le sredstva, ki so bila že nakazana na Litostroj.

To je eden izmed temeljnih vzrokov slabšega poslovanja, na kar v Litostroju žal nismo mogli vplivati.

Priznati pa moramo, da imamo poleg zunanjih tudi vrsto notranjih slabosti, ki so prispevale k slabšim

rezultatom. Omenimo naj le nekatere: količinska realizacija je bila za 5 % nižja, nižja pa je bila tudi v primerjavi z minulim letom. Pogojuje jo slabša pokritost z repromaterialom, ki nam ga dobavitelji niso dobavljali zaradi naše slabe plačilne sposobnosti. V Litostroju se pri naročanju materiala obnašamo neracionalno! Poleg tega tudi zaradi slabega mesečnega planiranja zasedenosti delovnih zmogljivosti, dina-

mike proizvodnje itd. nabavljanje in naročanje materiala poteka neusklajeno in brez prioritete. Vsekakor pa moramo razloge naše neuspešnosti iskati še v produktivnosti, ki je slaba, predvsem zaradi neenakomerne zasedbe z delom, pomanjkanja visoko strokovnega kadra, slabo izkoriščenega delovnega časa itd. Posebej moramo poudariti, da imamo visoke materialne stroške, saj letos obsegajo 60 % celotnega prihodka.

Našteli smo nekaj vzrokov, ki so botrovali negativni bilanci. Zato so delegati upravnega odbora in delavskega sveta v razpravi razmišljali, kaj vse moramo storiti, da bo letni rezultat pozitiven. Enotni so bili v

ugotovitvi, da moramo že našteje vzroke odpraviti. Za to niso potrebne nikakršne dodatne študije ali analize, saj bi vsak Litostrojčan moral vedeti, katere so njegove dolžnosti in do kdaj jih mora opraviti! Težje naloge so pred prodajno službo, katero je delavski svet zadolžil, da na osnovi analize o zasedenosti z delom skuša takoj pridobiti delo za področja, kjer ga primanjkuje. Seveda se moramo zavedati, da se naročila v sedanjih tržnih razmerah bistveno težje pridobiva kot nekoč. Delavski svet je hkrati zadolžil vsa vodstva programov, dejavnosti in sektorjev, da pripravijo konkretne programe ukrepov za boljšo realizacijo v drugem polletju. Med drugim morajo biti iz programov razvidne tudi možnosti preusmeritve proizvodnje

na zahodni trg, realizacija izpadlih plačil, uskladitev nabave repromateriala in ostalih surovin, izboljšanje postopkov operativnega planiranja, povečanje produktivnosti, izboljšanje kadrovske strukture ter kvalitete proizvodnje itd. Zaradi visokih stroškov poslovanja morajo enote pripraviti tudi celovit program varčevanja.

Delavski svet podjetja je ob potrditvi polletne bilance sprejel tudi naloge. Vendar pa naj teh nalog nihče ne jemlje kot nekaj vsakdanjega, saj smo v zaključnih mesecih poslovnega leta. Zato zares storimo vsi vse, da se bomo končnega rezultata veselili, z njim pa tudi osebnih dohodkov, ki so odvisni le od našega poslovnega uspeha.

Slavica MRKUN

Polletno poslovanje

Že pred pripravljanjem polletne bilance smo bili precej zaskrbljeni glede rezultatov bilance, ki je pokazala, da je bil strah upravičen, saj je splet okoliščin negativno vplival na finančno stanje in tako smo se znašli v rdečih številkah.

Pri pripravi plana za leto 1989 smo ugotavljali, da manjkajo še določene količine sprejetih naročil za pokritje plana po posameznih programih. Težak gospodarski položaj strojni industriji ni preveč naklonjen, zato je zaradi pomanjkanja finančnih sredstev izredno težko pridobivati naročila na domačem trgu.

Pomanjkanje naročil z domačega trga smo v dokajšnji meri nadomestili z izvozom, vendar pa nam je kliniški trg v prvem polletju pripravil precejšnje presenečenje, ko nismo dobili plačil za že narejene izdelke.

V Litostroju smo poleg rednih nalog za doseg plana izvedli reorganizacijo podjetja, sprejeli nove organizacijske sheme ter statut podjetja. Delno smo znižali zaloge surovin in repromateriala ter pričeli varčevati na vseh ravneh.

Rezultati poslovanja posameznih programov so zelo različni, zato je tudi realizacija oziroma dohodek na delavca različen, kar bo razvidno iz internih bilanc programov.

Po novem Zakonu o računovodstvu v bilanci primerjav s preteklim letom in planom ni, ker primerjava ne bi dala realnih podatkov. Bilanca

uspeha je izdelana iz treh podbilanc, in sicer:

- prihodkov in odhodkov iz poslovanja,
- prihodkov in odhodkov iz financiranja ter
- izrednih prihodkov in odhodkov.

V prihodkih in odhodkih iz poslovanja so poleg klasičnih materialnih in nematerialnih stroškov vključene še realne obresti, ki so bile prej v obveznostih iz dohodka, davki in prispevki, neodvisni od rezultata, ter bruto osebni dohodki, ki so sedaj prikazani kot strošek, prej pa so bili vseskozi v čistem dohodku.

V tem času so se znatno povečale zaloge, ki so vrednotene po poslovnih stroških tekočega leta; bruto vrednost zalog je 400 milijard dinarjev.

Prihodki financiranja so bili višji od odhodkov, zato je ta podbilanca pozitivna.

Pri izrednih prihodkih in odhodkih smo imeli 3,7 milijarde odpisov, na izredne prihodke pa prihajajo plačila od že dosedaj odpisanih terjatev. V polletju je bila ustvarjena (Nadaljevanje na 3. strani)

JUBILANTI • JUBILANTI • JUBILANTI • JUBILANTI • JUBILANTI • JUBILANTI • JUBILANTI

Zvestoba merjena v letih

Kot je že dolga leta v navadi, bodo tudi letos obletnici ustanovitve Litostroja podeljena priznanja in nagrade vsem tistim našim sodelavcem, ki so podjetju ostali zvesti 10, 20, 25 in 30 let ali pa so v njem preživeli celo delovno dobo. S tem se jim Litostroj poizkuša vsaj simbolično zahvaliti za dolga leta zvestobe in prizadevnosti, v katerih so s svojim znanjem in delom prispevali k razvoju in rasti Litostroja.

V tej številki objavljamo spisek jubilarntov, nekoliko bolj pa se jim bomo posvetili v naslednji, ko bodo svečane podelitve priznanj in nagrad že za nami. V intervjujih z nekaj jubilarnti bomo poizkusili izbrskati njihove dolgoletne delovne, pa tudi druge izkušnje, kot tudi to, kaj jih je toliko časa zadržalo v našem podjetju.

Vsem jubilarntom pa že iskreno čestitamo!

10-LETNIKI:

VODSTVO:

Miro KAHRIMANOVIĆ, dipl. ing., Magda SINUR

SIO:

Radoslava BIZJAK, Zorica CIKUŠA, Zofija HUCMAN, Frančiška NOVAK, Sonja NOVŠAK, Marjana PORLE, Franc PRESKAR

KS

Vanda TOMINC

SPS:

Ana KOLARIĆ, Olga SMOLIĆ, Anica ŠAJNOVIĆ, Franc URBANC, Ciril VREČA, Marjan ZAVRL

NABAVA:

Sava ARSENIĆ, Marija ČEMAZAR, Vlasta DEŽUTELJ, Miran MIHELJ, Slobodan ŠTIKAVAC, Darko GOSTIŠA

PRODAJA:

Sonja BREŠČANSKI, Janez HRATAR, dipl. org., Marija MAROLT, Rasim MUJIĆ, Jožica VIDMAR

FS:

Slobodan NEDIĆ

ES:

Milena GRAHOVAC, Stojan MARN

SK:

Zijad LJUTIĆ

INST:

Radmila KERCAN, dipl. ing., Ljubiša PEJKOVIĆ, dipl. oec., Jože REŽEK, dipl. ing.

PUM:

Andrej ANŽUR, Ismir BALTIĆ, Josip BOŠNJAK, Sead ČATAKOVIĆ, Mladen DAMJANOVIĆ, Ilija DUJAKOVIĆ, Ljubiša DUKIĆ, Matjaž FISTER, Husnija HIRKIĆ, Hamdija HUSKIĆ, Ignac KIC, Mirsad LIVADIĆ, Mićo MARINKOVIĆ

VIĆ, Slavko MIKLAVČIĆ, Petar MILANKOVIĆ, Brane NIKOLIĆ, Franc PELC, Rajko RADANOVIĆ, Mojmir ŠTRALLEGER, Franc TEKAVČIĆ, Boro TUČIĆ

HEO:

Mesud ALIŠKOVIĆ, Anton BABNIK, Duško DOŠEN, Marta GLOBOKAR, Lojzka GRDADOLNIK, Ismet HASANAGIĆ, Mesud HODŽIĆ, Emir IMŠIROVIĆ, Ilica JAMBROŠIĆ, Brane KAPUN, Ivan KAVRAN, Martin KODRIĆ, Cvetko KOS, Janez KOŽELJ, Jožica KRIŽAN, Boris KUZMANOVIĆ, Štefan LAH, Igor LOZEJ, Andrej MAHKOVEC, Andrej MRVAR, Miloš OSTOJIĆ, Borislav PANTELIĆ, Janez PUCELJ, Miladin RIKIĆ, Marija SKEBE, Zoran STJEPANOVIĆ, Afir ŠABANAGIĆ, Esad ŠABIĆ, Ratko ŠUŠIĆ, Milan TADIĆ, Mire TASEV, Zijad TOPČIĆ, dipl. ing., Franjo VIDAKOVIĆ, Peter VIRAG, Milan VTIĆ, Rok ZAPLOTNIK

ČN:

Matjaž BENČINA, Stojan GAVRILOVIĆ, Cvetko HORVAT, Neža KASTELIC, Andrej PRAŠNIKAR, Rifet SALIHOVIĆ, Murat TUMBUL, Vojko ZRIM

TVN:

Franc ARH, dipl. ing., Šefko BALIČEVAC, Perko BURILLO, Muharem ĐUHERIĆ, Osman ELKASOVIĆ

VIĆ, Etelka GIRANDON, Tomaž GLIVAR, Stane HAJDINJAK, Dušan OGRIC, Drago PLOT, Božo SMUDJ, Borivoje VIDAKOVIĆ, Anica ZALETELJ, Leopold ZIBMAHER

IO:

Viktor ADAMIĆ, dipl. ing., Ranko AREŽINA, Valentin BABNIK, Marinko DRAGIĆ, Marjan FABJAN, Hasan GERZIĆ, Jože HREN, Mladen IPŠA, Helena JAMŠEK, Jože JESENŠEK, Arif JUSOVIĆ, Mehmedalija KOLJIĆ, Mitja LEKAN, Viljem MAJDIĆ, Sava MAJKIĆ, Željko MALEK, Darko MARKELJC, Marijan PETAK, Zlatka SLADEK, Boris ŠOŠTARIĆ, Gorazd ŠTEMPELJ, Zoran ŠUNDEK, Neđo TRAVAR, Milan TUTIĆ, Franjo VUK

PPO:

Jovan BRANDUŠANOVIĆ, Jože HORVAT, Miroslav HUMSKI, Zdenka PERPAR, Zdravko PONGRAC, Lojze REPAR, Marko SKEBE, Sladić SULJANIVIĆ, Muhamed ŠABIĆ, Bojan ŠALAMON, Gabrijel ŠIMARA, Dušan ŠKODIĆ, Branko ŽUNTER, Vladimir TIVADAR

VET:

Janko BREZOVNIK, Nedeljko GRČIĆ, Jožefa JAKLIĆ, Živojin KARANOVIC, Ivan KOBEL, Milan KRIČKOVIĆ, Stojan NOVAK, Janez PIKL, Sead SELIMOVIĆ, Mirko VELKOVHRH

PTS:

Slavoljub DAKIĆ, Janez KOPAČ, Barbara REPENŠEK

ZSE:

Katarina CARANOVIĆ, Draginja DJOKIĆ, Fikreta DJURIČIĆ, Jasna GARBAS, Sulejman HALILAGIĆ, Ivanka HOČEVAR, Milena KRIŽMAN, Zagorka MILADINOVIĆ, Ivan PAPEŽ, Zmaga MIKLIČ, Dragica PERNEK, Anica ROŠTAN

SŠTS:

Jelka LADIHA, Joko PALANDAIĆ, dipl. ing., Vojko STADLER, ing.

20-LETNIKI:

VODSTVO:

Zdenko ZADEL, ing.,

SIO:

Terezija ADAMIĆ, Albina BARBO

KS:

Saša LOŽAR

NABAVA:

Nevenka ČUK, Marjan ŽELE

PRODAJA:

Marija ČUK, Stojanka JANKOVIĆ, Frančiška MALOVRH, Mitja POŽENEL, ing., Silva PREMUR

FS:

Marija DORNIK

SK:

Stjepan MATJACIĆ

INST:

Milan SAMARDŽIJA

PUM:

Ivan BERVERAR, Stojan DESPOT, Franc FABJAN, Jože HROVAT, Ignacij PAPEŽ, Salih ZUKANOVIĆ

ČRPALNE NAPRAVE

Kako smo uresničevali program v prvih sedmih mesecih

Količinski plan eksterne realizacije v letu 1989 je bil planiran v višini 700 ton

	Plan od I. do VI.	Realiz. od I. do VI.	Ind 1—6
Skupno	363 ton	263 ton	72 %

kar znaša 37 % letnega plana.

FAKTURIRANA REALIZACIJA ZA OBDOBJE JANUAR—JUNIJ 1989

Planirana realizacija (vrednostno v ameriških dolarjih za prvo polletje) je bila postavljena v višini 2,170.000). Dejanska realizacija (fakturni nalogi) v obdobju januar—junij 1989 je bila 2,147.771, kar je 99 %.

Do konca julija 1989 se je fakturi-

rana realizacija povečala na 2,402.645 ameriških dolarjev in predstavlja 105-odstotno izvršitev planirane fakturirane realizacije. Od tega predstavlja dobavljena oprema kupcem na domačem tržišču 40 %, na konvertibilnem trgu 19 % in na klirinškem trgu 41 %.

Do konca leta predvidevamo naslednjo eksterno in finančno realizacijo:

	Plan ekst./kg	Plan fakt./USD
Avgust	33,620	1,086.570
September	19,852	124,987
Oktober	11,258	37,478
November	12,623	104,038
December	480,545	1,783,813

do konca leta skupno še 557,898 kg in 3,136,886 ameriških dolarjev.

Polletno poslovanje

(Nadaljevanje z 2. strani)

bruto izguba nekaj nad 35 milijard din, ki pa je povečana še za vrednost davkov in prispevkov, tako da znaša skupna izguba okrog 48 milijard dinarjev.

Pri analizi ugotavljamo, da so se materialni stroški prekomerno povečali in znašajo 60 % celotnega prihodka. Obresti, ki jih plačujemo za kredite, so visoke že 36 milijard din. Edina rešitev v tem primeru je ta, da bomo poslovali z lastnimi sredstvi.

Precej je še težav, ki bi jih bilo potrebno odstraniti da bi se stanje izboljšalo, in prav nova organiziranost po programih daje vse možnosti, da se človeške in strojne zmogljivosti maksimalno izkoristijo, saj bomo le tako lahko povečali proizvodnjo.

Do konca leta bomo predvidoma izdelali še z 58 milijonov dolarjev izdelkov, kar bi zadoščalo, da bi bila letna bilanca pozitivna. Ob takšni

realizaciji pa je bistvenega pomena tudi najbolj racionalna izraba sredstev za stroške proizvodnje, kar smo pričeli izvajati že v prvem polletju, še bolj pa se mora ta aktivnost poznati v drugi polovici leta.

Število zaposlenih je medtem padlo na 4146 in je za 3 % nižje od stanja konec leta 1988.

V operativnih planih do konca leta bomo vsekakor skušali storiti vse, da bomo izpolnili načrtovane naloge. Ob tem kratkoročnem planu pa moramo gledati malo dlje, to je v leto 1990 in naprej, saj že sedaj vidimo, da so za Litostroj strateškega pomena prav zadostne količine novih naročil, ki bodo zapolnile naše proizvodne zmogljivosti.

Nova organiziranost in druge oblike poslovnosti bodo veliko prispevale k bolj aktivnemu gospodarjenju ter nas že do konca leta pripeljale na zeleno vejo.

H. Bratkovič

Iz tabele je razvidno, da je planirana realizacija v drugem polletju največja v avgustu, kjer »težo« plana predstavljajo tri črpalke CN 160-110 iz nuklearnega programa — vrednost okoli 1,125.000 klirinških dolarjev, in v decembru, kjer težo plana

predstavlja oprema za črpalno postajo Jazira v vrednosti 1,700.000 ameriških dolarjev. Pogoj za izdelavo te opreme je takojšnja dobava potrebne pločevine, za kar je spet pogoj plačilo.

Trg	Kg	Vrednost v USD
Doma	4,408	23.785
Konvertibila	944,538	7,201.133
Kliring	30,487	1,323.231
SKUPNO	979,433	8,548.149

NAPOVED ZA POSLOVNO LETO 1990

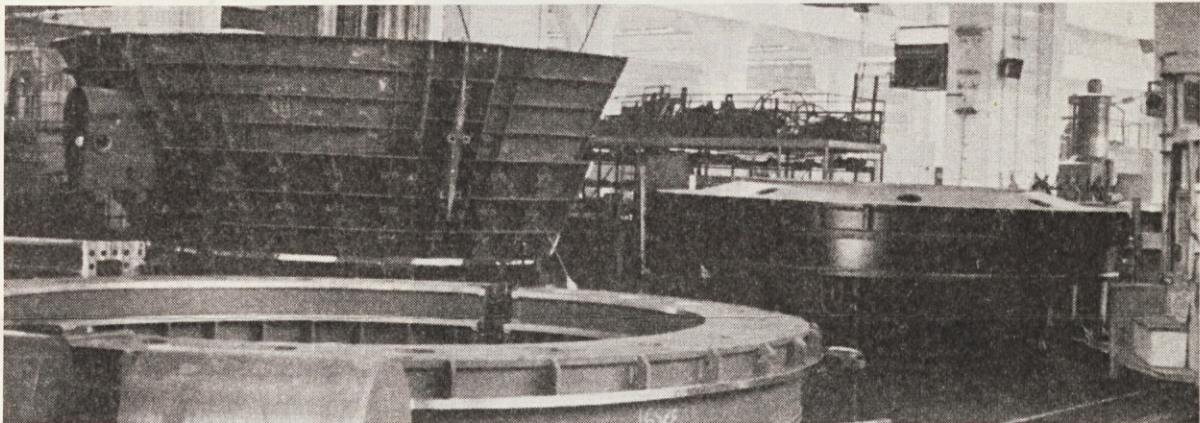
Plan realizacije za program črpalnih naprav je postavljen v višini 13,000.000 \$. Od tega naj bi za do-

mači trg izdelali naročil v višini 2,000.000 \$, za konvertibilni trg v višini 8,000.000 \$, na klirinški trg pa naj bi izvozili naročil v vrednosti 3,000.000 \$. Stanje pokritosti plana za leto 1990 na dan 13. 7. 1989 je razvidno iz spodnje tabele:

Najpomembnejša naročila iz plana za leto 1990 so:

Št. naročila	Naročnik	Trg	Vrednost
91140/41	Jazira	Konv.	6,500.000 \$
91145	Škoda export — Praga	Klir.	1,414.216 \$
91147	ČP Bousseili	Konv.	678,185 \$
91148	ČP EDKU	Konv.	327,215 \$

Iz navedenih podatkov je razvidno, da bomo do konca let 1989 morali pridobiti še za 4,445,000 \$ naročil.

Na nekoliko starejši fotografiji so spodnji vodilni obroč in turbinski pokrov za HE Fala (v ospredju) ter predvodilnik za HE Vrhovo. V tem trenutku pa je turbinski pokrov za HE Fala v fazi površinske zaščite, spodnji vodilnikov obroč pa se že vgrajuje v elektrarno. Predvodilnik za HE Vrhovo pa se je že vrnil iz obdelave v Jugoturbini in je v fazi površinske zaščite. (Foto: E. L.)

PRIČAKOVANA NAROČILA

Med pričakovana naročila uvrščamo pomembnejše ponudbe, katere so pred realizacijo, in sicer:

— črpalno potajo LUSNIČ (investitor Elektroprivreda Split) v višini 800.000 ameriških dolarjev,

— črpalno postajo KLISA (Vodna skupnost Osijek) v višini 700.000 ameriških dolarjev,

— črpalno potajo SEVER — Bečej v višini 500.000 ameriških dolarjev in

— 3 jedrske črpalke za AES BELENE, Bolgarija — v vrednosti preko 1,200.000 ameriških dolarjev.

Poleg navedenih pa je v obtoku okoli 50 manjših ponudb, katerih realizacija bo v višini 500.000 do 600.000 ameriških dolarjev.

Program črpalnih naprav
Karel TOVORNIK

AFORIZMI

ŽE SMO KOT V NEBESIH:
IMAMO BOGOVE IN PEKEL.

REVOLUCIJO SMO IZPELJALI — S TIRA.

Milan Ančič

JUBILANTI • JUBILANTI • JUBILANTI • JUBILANTI • JUBILANTI • JUBILANTI • JUBILANTI

HEO:

Jože BLATNIK, Stanislava BLATNIK, Tomo BRAJAK, Pavel FRADDEL, ing., Janez GOSENCA, Alojz GREGORČIČ, Anton HOČEVAR, Jakob KLARIČ, dipl. ing., Vladimir LAGUDIN, dipl. ing., Dušan LJUBOJA, Stanislav PORLE, Stanislav RUS, Jože SEVER, Matija SMOILIČ, Albin VIDIC

ČN:

Janko BELOPAVLOVIČ, Jože BERDON, Vida HRIBAR, Ivan VRAŽIČ

TVN

Ludvik DROBEŽ, Silvester FERNE, Vasja GOLMAJER, Anton HROVAT

IO:

Ivan Marjan HOBEL, Jože ILEŠIČ, Radmila KOVAČ, ing., Jovan KRNIČ, Vincencij PEČJAK, Ludvik PUNČOH, Alojz RAJH, Anton REBOLJ, Olga RUPNIK, Toni SKUŠEK, Avgust SLAPNIK, Franc SNOJ, Vinko URŠIČ, Obrad ŽEŽELJ, Simon ŽIVEC

PPO:

Dušan MENCELJ, Stjepan MITROVIČ, Janez MLAKAR, Slobodan NIKOLIČ, Srečko ŠINKO

VET:

Ivan BUNDA, Franc FLISAR, Miran SIMERL, Branko SINDIČIČ, Ivan VAZZAZ, Benedikt ŽEHELJ

PTS:

Alojz MAVEC

ZSE:

Zofija JERNEJČIČ

SŠTS:

Janez GROM, Jure ČATO

25-LETNIKI:

PTS

Ivan BOŽIČ, Ivan GROŠELJ, Božidar ILC, Roman KOPLAN, Stanislav SELIŠKAR

ZSE:

Janja MAUHLER, Francka NOVŠAK, Frančiška ŽABJEK

SŠTS:

Karel TRNOVEC

30-LETNIKI:

VODSTVO:

Anica GRUDEN

PRODAJA:

Ivan BABIČ, Nebi IBRAHIMOVIC, Viktorija MIKLAČIČ, Angela NEMANIČ, Marija SEDMAK

SK:

Marija PREMEC

PUM:

Milenko BILANDŽIČ, Andrej GORENC, Janez KLINC, Aleksander KOMPOŠ, Feliks KOŠAK, Feliks KRALJIČ, Damian PERKO, Alojz SADAR, Jože SODEC, Miroslav STRUNA, Jože ŠKERJANEČ, Stanislav TRAMTE

HEO:

Mirn BERČIČ, Zvonko BIZOVIČAR, Stjepan BRAJAK, Martin CIMERMAN, Franjo GUDIČEK, Jernej MLINAR, Alojz NEMANIČ, Franc PROŠEK, Marjeta RIHAR

ČN:

Alojz SEČKAR

TVN

Ciril GOLE, Jože IVANETIČ, Rudolf MRAK, Pavel SKUŠEK

IO:

Alojz GODEC, Josip JÄGER, Mirko MIKETIČ, Alojz RUPNIK, Henrik SADAR, Mijo STANKO, Vladimir ŠPROHAR, Pavel VEBER

PPO:

Alojz ANZELJC, Petar ČAVIČ, Vida KLEMENC, Janez MARINČEK

VET:

Ciril BLATNIK, Mato KATILOVIČ, Franc KOSI, dipl. oec.

PTS:

Josip MUČIČ, Ignac SADAR

ZSE:

Zdenka KLOBASA, Ana KOŠTRUN, Dušanka PERIŠIČ

NAGRADA ZA POLNO DELOVNO DOBO V LITOSTROJU:

VODSTVO:

Peter KOPITAR oec., Zvonimir VOLFAND, dipl. ing.

SIO:

Lovro MOŽINA, org., Iva NERED

KS:

Stanislava DEMŠAR

SPS:

Slojzija BREZAR, Anton GORENČIČ, Josip PINTARIČ

NABAVA:

Franč BABIČ, Đuro ĐUKANOVIČ, iur., Albin SADAR, Janez TONI

PRODAJA:

Prvoslav DIDANOVIČ, Alojzija KOSI, Janez KOSTERCA, Dragutin KRSTEVSKI, Ivana RIHAR, Janez VIDER, Ramadan EL SAWI

SK:

Janez BRODNIK, Katja GUZELJ, Jedert SMRTNIK

INST:

Marjana ČEBULAR, Jože HOČEVAR, dipl. org., Marjan PORENTA

PUM:

Stanislav BRADEŠKO, dipl. ing., Ludvik DERNIKOVIČ, Sonja DREMELJ, Muharem FERIZOVIČ, Vinko KLEMENČIČ, Anica LADIHA, Franjo LUGARIČ, Drago OZIMEK, Vincenc PAPEŽ, Brane ŠUŠTARŠIČ

HEO

Peter ALJAŽ, Franc BLATNIK, Štefan DORNIK, Ciril GODNJAVEC, ing., Silva JARC, Franc KOVAČIČ, Viktor KOŽAR, Julijana LAPUH, Franc MEGLEN, Stanislav NADU, Marjan PERHAJ, Marjan PIHLER, Viktor PLANKAR, Janez SLAKAN, Vili Peter VARLEC, Vaso VERGILAS, Matevž ZADRAVEC

ČN:

Antonija HANC, Janez KEPA, Vi-

ljem KREČA, Janez PRIJATELJ, Franc ŠPORN

TVN:

Franč AVGUŠTIN, Alojz MARINČIČ, Ignac MEGLEN, Zvonko UNIJAT

IO:

Alojz FABJAN, Ignacij GRABNAR, Leopold GRM, Angela MEGLEN, Jurij NOVAK, Srečko PIRMAN, Martin REBSELJ, Janez STARMAN, Ivan STRNIŠNIK, Viljem ŠTERBENC, Ivo ŽAGO

PPO:

Herbert AUSMAN, ing., Ilija STANKOVIČ

VET:

Nikola BOŽDAR, Stanislav BRATUŠA, Jože DUGULIN, Franc KENDA, Alojz KRAMAR, Franc KRŽIŠNIK, Venčeslav MIŠMAŠ, Jože MOHORKO, Damjan NOVAK, Janez PETEK, Adolf PREMK, Stanislav ROTAR, Anton VIRANT

SPS:

Kristina JANČAR

PUM:

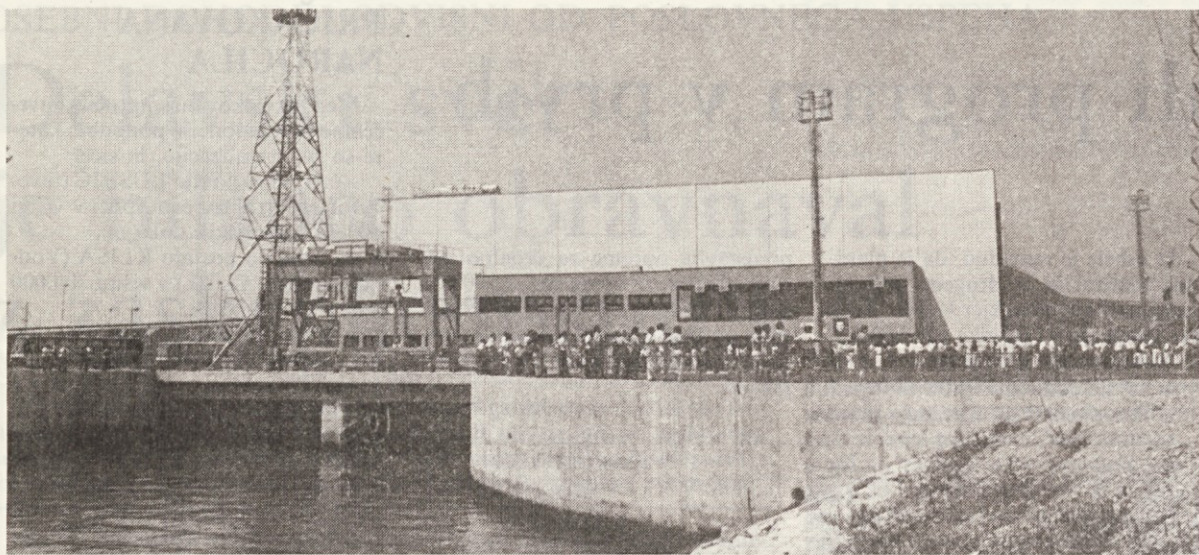
Jože ČONČ, Franc HROVAT, Štefan METELKO, Muharem PIVAC

IO:

Janez DIMNIK, Borivoj JANKOVIČ

ZSE:

Marija ŠPAREMBLEK

HE Dubrava — tri mesece pred rokom

21. julija se je pred HE Dubrava zbrala množica obiskovalcev, najbrž več kot se jih je kadarkoli prej in kot se jih bo kdajkoli kasneje. Poleg povabljenih se je svečanosti ob otvoritvi te tretje hidroelektrarne na hrvaškem delu reke Drave udeležilo še veliko drugih, ki so na kakršenkoli način povezani s to novo pridobitvijo hrvaškega Elektrogospodarstva. In teh ni malo, saj je proizvodnja električne energije

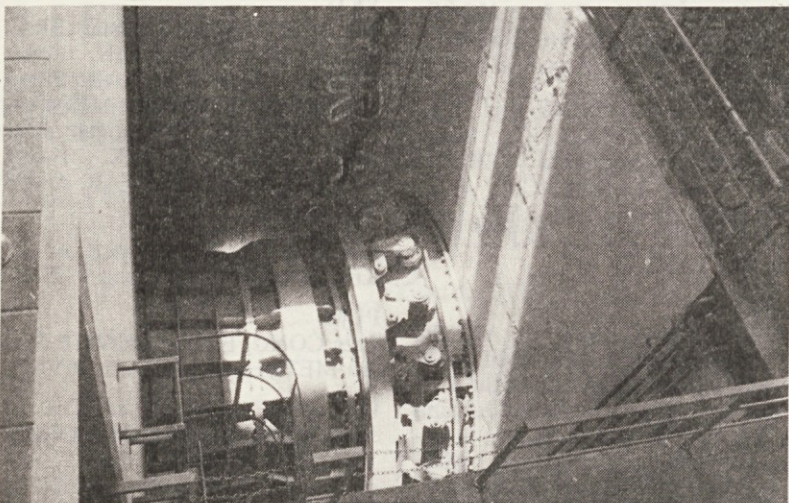
je le del (čeprav osnovni) poslanstva HE Dubrava, ki poleg tega zagotavlja tudi trajno zaščito pred poplavami, erozijo tal ter kvalitetno oskrbo s pitno vodo na tem območju Hrvaške. Bogato pa je tudi prispevala k razvoju okoliške infrastrukture. Veliko ugodnost pa predstavlja tudi za poljedelstvo, saj bo omogočala namakanje velikih poljedelskih površin.

Pred uradnim delom otvoritve je bil, kot je navada, kulturni — folklorno obarvani program. Godbeniki so godli, plesalke in plesalci dveh folklornih skupin pa so se neumorno vrteli, kot da ne bi bilo žgčega sonca, pred katerim smo se ostali zatekali v senco.

Razumljivo je, da je častno nalogo prerez traku, opravil najvišji udeleženec svečanosti Ante Marković.

Vidni del enega izmed dveh agregatov, ki smo jih izdelali in montirali Litostroji. Vsak izmed agregatov s cevima turbinama ima moč 40.000 kW. Tako po moči kot po izvedbeni plati sta agregata izredno zahtevna, vendar so ju naši strokovnjaki na osnovi lastnega znanja in izkušenj uspešno sprojektirali in izdelali.

Na otvoritveni svečanosti sta najprej govorila direktor HE Dubrava v izgradnji Stjepan Šimunić ter predsednik Skupnosti Elektrogospodarskih organizacij Hrvaške Vojislav Roksanđić. Poudarila sta pomen nove elektrarne ter pohvalila vse udeležence pri njeni izgradnji, ki so s kvalitetnim in usklajenim delom prispevali k temu, da je bila HE Dubrava kar osem mesecev pred rokom odprta pa tudi k temu, da je že do same uradne otvoritve proizvedla preko 73 milijonov kWh električne energije. Vrh svečanosti pa je bil nedvomno govor predsednika Zveznega izvršnega sveta Anteja Markovića. Čestital je vsem udeležencem pri pripravi in izgradnji objekta ter posebej poudaril dejstvo, ki hidroelektrarno Dubrava razlikuje od drugih podobnih objektov — hitrost s katero je bila izgrajena. Vse to kaže, je še dejal, da imamo elektrogospodarstvo ter sposobne gradbenike in proizvajalce opreme, ki so sposobni, kar so pri HE Dubrava ponovno dokazali, tako kar se tiče kvalitete kot tudi drugače, konkurirati tudi najboljšim svetovnim proizvajalcem. Na primeru Dubrave se je dokazalo, da lahko dosežemo maksimalno učinkovitost investicij in kapitala. Po njegovih besedah so bili graditelji HE Dubrava predhodniki novega socializma, ki bo temeljil na odgovornosti in samostojnosti gospodarskih subjektov.

TIŠKARSKI ŠKRAT V ČLANKU O IZOBRAŽEVANJU

V junijski številki časopisa se je v članek o izobraževanju v podjetju z naslovom »Razmišljanja, ugotavljanja in cilji« (stran 12) vrinilo kar nekaj drobnih napak, zaradi katerih je bil prispevek občasno nerazumljiv ali pa je bil spremenjen pomen nekaterih stavkov.

Prva napaka je že v prvem odstavku, ki se mora glasiti: »Samo odgovorno, kvalitetno in v roku opravljeno delo nas bo vključilo v Evropo in ostali svet.« Ne pa: »Samo odgovor kvalitetno...«, kot je bilo natisnjeno. Druga napaka je v sredini naslednjega odstavka. Namesto: »Informacijska družba pa je tudi pri nas že stvarnostna parola ali futurizem...« bi moralo pisati: »Informacijska družba pa je tudi pri nas že stvarnost, ni parola ali futurizem.«

Zadnjo napako pa smo zasledili še v četrtem odstavku. Pisati bi moralo: »Še pomembnejše pa je, da bo usmerjal tudi svoje napredovanje z izpolnjevanjem zahtevanih pogojev zahtevnejših prihodnjih nalog in dela...« in ne »... še pomembnejše pa je, da bo usmerjal tudi svoje napredovanje z izpolnjevanjem zahtevnih pogojev...«

Bralcem in avtorju se za napake opravičujemo. Uredništvo

Svečani nagovor predsednika ZIS.

Notranjost hidroelektrarne (nekaj trenutkov po prerezanju traku) polna radovednih obiskovalcev. Levo je vidno eno izmed naših mostnih dvigal. Opozarjamo na napis LITOSTROJ na dvigalu, ki je tudi edina pisana sled, ki smo jo pustili in ki obiskovalcem pove, da smo tudi mi sodelovali. Glede na velik delež, ki smo ga imeli pri proizvodnji opreme, bi bili lahko malo manj sramežljivi ali če rečemo drugače, malo bolj poslovni.

(Tekst in fotografije: Tone Škrjanec)

Naša montažna ekipa z vodjo zunanje montaže Alojzom Razpotnikom in glavnim projektantom objekta Kostasom Kalagasidisom pred svojimi bivalnimi prostori na dan otvoritve. Montažna ekipa bo v približno isti zasedbi ostala na terenu še do konca montaže ter poizkusnega pogona agregata na jezu (agregat biološkega minimuma). Zatem se bo njihovo število še skrčilo na nekaj nujno potrebnih, ki bodo ostali na gradbišču do konca poizkusnega pogona, ki traja dva meseca. Zaradi kontrole delovanja ter odpravljanja možnih napak smo to tudi dolžni.

Franc Vidrih, ki je naše monterje uspešno vodil pri montaži tega objekta

je bil pred otvoritvijo zadovoljen in optimističen ter ob samem svečanem zagonu ni pričakoval težav. Njegov optimizem je razumljiv, če vemo da je bilo z drugim agregatom (ki je bil prvi montiran) vse v redu, manjše težave, ki so se pojavile na prvem agregatu pa so odpravili že prej. Poleg tega pa sta obe »mašini že lavfali« in so ju zaradi potrebnega svečanega pritiska na gumb zaustavili le za čas trajanja otvoritvenih govorov. Nasploh pa so bili monterji z delom na tem terenu dokaj zadovoljni, nastanitev je bila solidna pa tudi za vse ostalo je bilo dobro poskrbljeno. K dobremu počutju pa sta prispevali tudi ženski članici ekipe, ki sta skrbeli za hrano in čistočo.

Oprostite, ker sem zaspal, ampak sanjalo se mi je, da delam nekaj zelo pomembnega in se nisem hotel zbuditi.

Uspešni zagoni novih elektrarn

V časih vse večje krize se vendarle lahko pohvalimo tudi z nekaj velikimi uspehi. To so uspešni zagoni novih elektrarn, o katerih smo v časopisu že pisali, pa nam zato zdaj ob koncu ne pomenijo nič manjšega uspeha in ponosa.

Začnimo pri HE Djale

Gotovo se še spominjate reportaže in posnetkov, ki smo jih objavili lanske pomlad o tej elektrarni, ko so potekala še gradbena dela in so se naši monterji spoprijemali s prvimi težavami.

16. julija letos pa je s simboličnim rezom traku in vklopitvijo sklopke predsednik IS Sabora Hrvatske Antun Milović okronal delo, ki se je začelo leta 1985. Slovesnosti se je udeležila vrsta visokih republiških in dalmatinskih gostov, med največje uspehe pa štejeta podatka, da je bila elektrarna zgrajena v predvidenem roku in v vrednosti, ki ni presegla načrtovane. HE Djale je delo 34 delovnih organizacij iz različnih krajev Jugoslavije, ki obsega vse od projektiranja do ureditve okolice. Med njimi pripada največji delež split-skemu Konstruktorju, ki je bil glavni izvajalec gradbenih del, zagrebškemu Radu Končarju, našemu Litostroju in mariborski Metalni, ki so bili dobavitelji najvažnejše opreme.

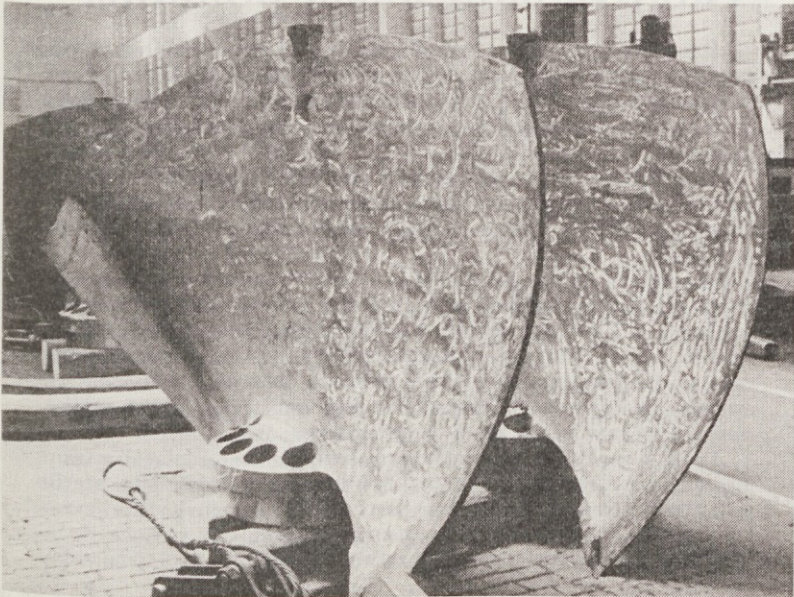
Prvi poizkusni zagon je bil opravljen le 47 mesecev po začetku prvih del, kar vsekakor pomeni ogromen uspeh. Hidroelektrarna je uspešno poslovala že dva meseca pred uradno otvoritvijo in proizvedla preko osem milijonov kilovatnih ur električne energije, pri tem pa so zaključevali še ostala potrebna dela in opravljali obvezna preverjanja opreme.

Za skupno vrednost okrog 200 milijard dinarjev je bila zgrajena strojnica z dvema generatorjema skupne moči 40,8 MW, ki bosta letno proizvajala 157,5 milijona kilovatnih ur električne energije in jez z akumulacijsko prostornino 3,7 milijona m³ vode. Vzporedno z gradnjo elektrarne se je spreminjala tudi podoba širšega okolja, ki je dobilo nove ceste, vodovode, urejeno obalo reke Cetine in še vrsto ostalih pridobitev.

Pisali smo že, da izgradnja HE Djale pomeni kar 97-odstotno izkoriščenost reke Cetine, saj so ob njenem ustju zgrajene že elektrarne Peruča, Orlovac, Zakučac in Kraljevac, ki letno proizvedejo preko 2,5 milijona kilovatnih ur električne energije. HE Djale pa so bile samo še pika na i vsem dosedanjim naporom in načrtom. In nekaj uspeha pri tem lahko pripišemo tudi sebi!

Pomemben uspeh pomeni tudi HE Dubrava,

ki je bila zgrajena kar 3 mesece pred rokom. Njene otvoritve se je ob dnevu vstaje v SR Hrvatski 28. julija letos udeležil predsednik ZIS Ante Marković, ki je posebej poudaril hitro izgradnjo in jo dal kot primer,

Čakajoč na obdelavo

kako bi morali povečevati splošno družbeno učinkovitost.

Sicer pa je HE Dubrava tretja elektrarna v nizu sedmih predvidenih dravskih vodnih stopnic v SR Hrvatski. Objekti HE Dubrava obsegajo 2200 hektarov površine, od tega je 1660 hektarov površine akumulacijskega jezera. Investitorja del sta bila DO Elektroprivreda iz Zagreba in vodno gospodarstvo SRH, glavni izvajalci gradbenih del pa Ingra — Hidroelektra, Vladimir Gortan, GK Medjimurje iz Čakovca in drugi.

Levji delež pri tako skrajšanemu roku izgradnje gre izključno domačim proizvajalcem opreme — med njimi tudi Litostroju. Poleg nas so opremo izdelovali še Rade Končar, Monter in Dalekovod iz Zagreba, Metalna in Djuro Djaković iz Slavonskega Broda.

Za HE Dubravo moramo poudariti, da je to večnamenski objekt, ki poleg letne proizvodnje 400 milijonov kilovatnih ur električne energije obsega tudi zaščito brega Drave pred naraslimi vodami omogoča umetno namakanje obdelovalnih površin in daje možnosti za razvoj gostinstva, turizma in vodnih aktivnosti na tem področju.

Vsekakor je HE Dubrava tudi naš velik uspeh!

Dokaj uspešno potekajo tudi dela na HE Fala

Ni še dolgo tega, ko smo o tej hidroelektrarni obširno pisali, zdaj lahko dodamo le to, da so gradbena dela že skoraj v celoti končana. Med drugim je končana tudi nova strojnica, v katero že vgrajujejo turbinsko strojno opremo. Dva nova agregata 2 × 25 MVA, ki bosta zamenjala 7 sedemdeset let starih agregatov skupaj s tretjim, vgrajenim leta 1977, ne bodo presegali sedanje moči HE Fala, izkoristek sodobnih turbin pa bo večji za 20 odstotkov.

Za novo strojnico je že izdelanih 95 odstotkov hidromehanske opreme, 90 odstotkov turbinske opreme in 85 odstotkov generatorske opreme. Bilo bi naravnost odlično, ko bi se tudi tu lahko pohvalili s predčasno zaključenimi deli!

Vrednost celotne investicije znaša 70 milijonov ECU ali današnje vrednosti 1400 milijard dinarjev.

Pa HE Vrhovo?

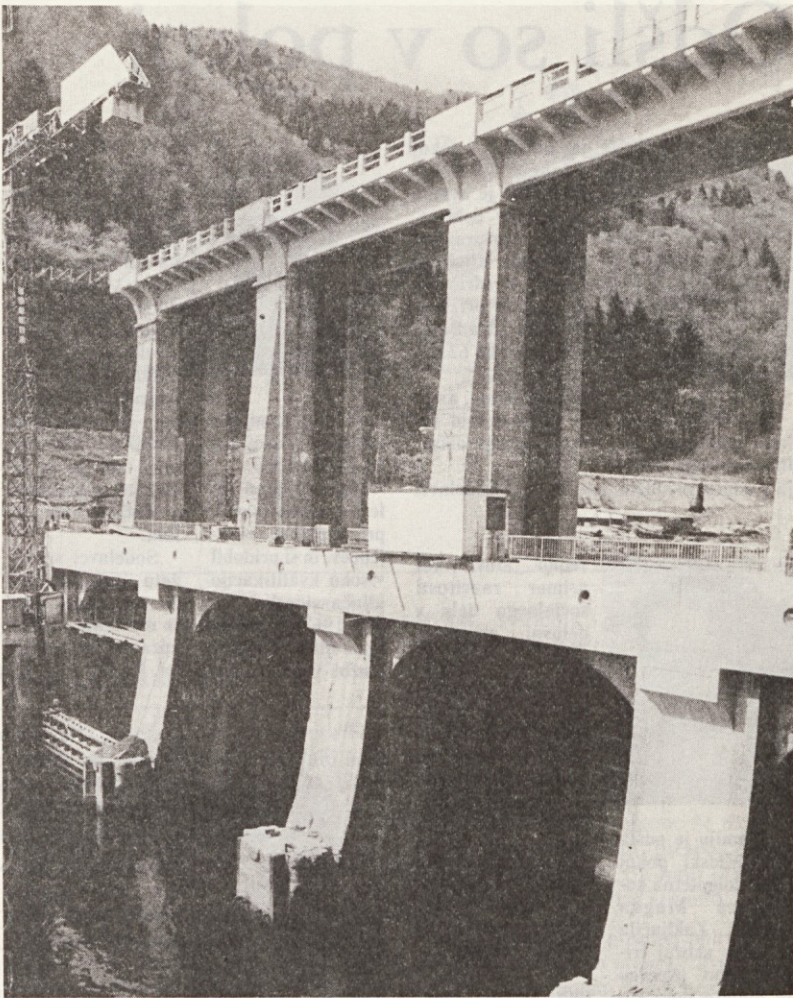
Zadovoljstvo ta čas preveva tudi investitorje in izvajalce del na trenutno največjem slovenskem elektroenergetskem objektu HE Vrhovo. Gradbinci zaključujejo glavna gradbena dela, v Litostroju pa že izdelu-

jemo cevne turbine, ki bodo prve vgrajene v HE Vrhovo. Glavni izvajalec gradbenih del je Gradis, ki je dva meseca pred rokom postavil montažno strojnično dvorano.

Za gradnjo HE Vrhovo naj bi bilo letos na voljo 380 milijard dinarjev. Če bodo dela potekala po načrtu, bi morali čez eno leto že začeti s polnjenjem akumulacijskega jezera, decembra 1990 pa bi moral biti poskusni zagon elektrarne.

Čeprav obstaja nenehna bojazen zaradi pomanjkanja denarja, bi se morala izgradnja savskih elektrarn kontinuirano nadaljevati. Novo elektrarno bo treba začeti graditi vsaki dve leti, kar je edini način, da se oprema, nakupljena za gradnjo elektrarn amortizira. Vsak časovni zamik bi lahko pomenil le veliko škodo in dodatne stroške, kar se je že dogajalo pri gradnjah HE Mavčiče in HE Solkan. Tako bi morali že zdaj začeti z izgradnjo HE Boštanj in nato še petih elektrarn, kar bi pomenilo izpolnitev načrtov na Savi in njeno polno izkoriščenost.

M. M.

Stare zapornice na HE Fala že 70 let zvesto služijo svojemu namenu in bodo tudi sestavni del nove elektrarne, so pa tudi zgled kvalitetnega dela tedanjih gradbincev

(Foto: t. š.)

Do stanovanja po novem

Stalno spreminjanje pogojev gospodarjenja na stanovanjskem področju zahteva od vseh udeležencev tudi neprestano prilagajanje v okviru obstoječe zakonske in samoupravne ureditve. Najbolj odločujoč omejevalni dejavniki pri tem pa pomenijo prav gotovo razpoložljiva stanovanjska sredstva, katera iz leta v leto realno upadajo.

Ta dejstva niso obšla niti Litostroja.

Negativni finančni rezultati poslovanja v preteklih dveh letih imajo za posledico zaostritev problematike na področju reševanja stanovanjskih vprašanj, saj nismo uspeli formirati novoustvarjenih stanovanjskih sredstev. Novoustvarjena sredstva so namreč glavni oz. edini vir financiranja reševanja stanovanjskih vprašanj v okviru podjetja.

Tako je še bolj kot kdaj prej prisoten osnovni cilj: zagotoviti smotno porabo sredstev in s tem doseči maksimalno možen učinek.

Spremembe pravilnika o reševanju stanovanjskih vprašanj

Zaradi zgoraj navedenega smo v letošnjem letu spremenili nekatere člene pravilnika o reševanju stanovanjskih vprašanj in s tem vsaj delno odpravili anomalije, ki so posledica visoke inflacije. Spremembe se nanašajo na:

— 79. člen pravilnika, ki opredeljuje maksimalno možno višino stanovanjskega posojila, saj osnova za izračun ni več dosežena poprečna cena m² stanovanjske površine v SRS v preteklem letu, temveč se ob vsakem razpisu za dodelitev stanovanjskih posojil cena določi s sklepom samoupravnega organa. Realnost določene cene je odvisna od razpoložljivih stanovanjskih sredstev.

— 89. in 94. člen pravilnika, ki opredeljujeta pogoje vračanja odobrenega stanovanjskega posojila. Odobrena posojila bodo delavci sedaj vračali po sistemu hitrejšega vračanja brez revalorizacije. Prve anuitete za odobreno posojilo bodo izračunane na dobo vračanja 20 let s 4 % letno obrestno mero, s tem, da se mesečne anuitete povečujejo vsake tri mesece s povečanjem povprečnih mesečnih osebnih dohodkov delavcev v Litostroju.

Tak način vračanja stanovajskih posojil bo v bodoče zagotavljal vsaj del sredstev za nadaljnje reševanje

stanovanjskih vprašanj delavcev. Delavec bo namreč po spremenjenih pogojih vračanja, realno odplačal odobreno stanovanjsko posojilo precej hitreje kot do sedaj. Realna doba vračanja bo v soodvisnosti od povečanja osebnih dohodkov zaposlenih delavcev. Mesečna anuiteta pa v skladu z zakonom ne more presehati 1/3 mesečnega osebnega dohodka delavca.

Če delavcu preneha delovno razmerje po prejemu posojila, po lastni krivdi ali volji (razen upokojitve), preden izpolni pogoj 10 let skupne delovne dobe, od tega najmanj 5 let pri posojilodajalcu, pa je dolžan vrati posojilo po sistemu, ki je naveden zgoraj, s tem, da se mesečna anuiteta pomnoži s faktorjem 2. Delavec namreč zamenja zaposlitev zaradi boljših pogojev dela, med njimi je najpogostejši tudi večji osebni dohodek. Ti delavci bi bili sicer v primeru zapustitve podjetja, kjer so pridobili posojilo za rešitev svojega stanovanjskega vprašanja, celo v ugodnejšem položaju od tistih, ki bodo ostali v podjetju. To pa ne bi delovalo stimulatивно na tiste delavce, ki ostajajo.

Ob tem ne gre pozabiti, da finančna služba podjetja vodi akcijo poplačila posojil, ki so bila odobrena po starih pogojih vračanja. Ta akcija je vredna vse pohvale, vendar pa za reševanje stanovanjskih vprašanj v tekočem obdobju ne bo imela velikega finančnega učinka.

Tekoča politika reševanja stanovanjskih vprašanj

Po sprejemu sprememb določil pravilnika o reševanju stanovanjskih vprašanj je delavski svet podjetja sprejel tudi politiko reševanja stanovanjskih vprašanj za obdobje do sprejema zaključnega računa za leto 1989. Za opredeljeno politiko je značilno, da je dan večji poudarek kaderskemu reševanju, kar je razum-

ljivo, saj so v podjetju izkazane potrebe po zaposlitvi oz. zadržanju določenega strokovnega kadra. Na podlagi teh potreb je vodstvo podjetja in tudi delavski svet podjetja, ob potrditvi predloga o določitvi deficitarnih del in nalog, moral upoštevati tudi realne možnosti za reševanje. V ta namen so opredeljene vse stanovanjske enote, ki se bodo v tem času izpraznile iz obstoječega stanovanjskega fonda.

Vendar pa pri tem ni bilo pozabljeno reševanje stanovanjskih vprašanj ostalih zaposlenih delavcev. Tako je v zaključni fazi razpis za dodelitev stanovanjskih posojil za nakup stanovanj in stanovanjskih hiš. Poteka pa tudi razpisni rok za vložitev prijav za dodelitev stanovanjskih posojil za: zadržno in individualno gradnjo ter nakup stanovanj in stanovanjskih hiš, in za soudeležbo z OZD zakonca.

Reševanje stanovanjskih vprašanj za podjetje kot celoto

Sprejem statuta na referendumu 23. 2. 1989, ki pomeni, da so se dosedanje temeljne organizacije in delovni skupnosti v okviru delovne organizacije Litostroj organizirale v podjetje, je imel za posledico tudi spremembe na področju reševanja stanovanjskih vprašanj. Tako so se na novo oblikovale programske enote, dejavnosti in sektorji, ki niso identični z nekdanjimi temeljnimi organizacijami in delovnimi skupnostmi. To pomeni, da se bo sedaj politika reševanja stanovanjskih vprašanj vodila za podjetje kot celoto.

Iz povedanega je razvidno, da je na področju reševanja stanovanjskih vprašanj v podjetju prišlo do nekaterih sprememb, ki jih mora posameznik upoštevati pri reševanju svojega stanovanjskega vprašanja.

D. P.

NAŠE UPANJE SO POKOPALI. KAJ BO IZ TEGA VZKLILO?

Milan Aničić

Odšli so v pokoj

Po devetnajstih letih opravljanja del in nalog embalažerja v odpravnih službi

V juniju je odšla v invalidski pokoj naša dolgoletna sodelavka Magda KREFT. Zaključila je svoje skoraj tridesetletno uspešno in bogato delo socialne delavke.

Ko je prišla Magda v Litostroj kot praktikanca po končani srednji ekonomski šoli, so jo v kadrovske službi kar zadržali. V vseh ocenah so jo opisovali kot delavko z izrednimi delovnimi navadami. To je dokazala tudi potem, ko se je izobrazila ob delu in si izbrala poklic, v katerem je s svojim delom pokazala, kakšen mora biti socialni delavec.

Razvila je socialno delo in ga dvignila na nivo, po katerem Litostroj še

Konec junija je odšla v invalidski pokoj Slavka BREŽOVAR, referentka v SPS. V Litostroju se je zapisala leta 1954 kot servirka v restavraciji. Zaradi zdravstvenih razlogov je bila leta 1978 premeščena na delovno mesto referentke v arhivu. Delo je vseskozi opravljala vestno in vzorno, svoje znanje pa je prenašala na mlajše sodelavke. Čeprav si želimo, da bi bila še naprej z nami, ji zdravje tega ne dovoljuje več. Želimo ji še veliko čim lepših let v pokoju.

ZAHVALE

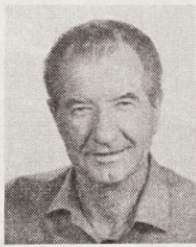
Vsem sodelavkam in sodelavcem delavske restavracije se ob mojem odhodu v pokoj zahvaljujem za pristrčno srečanje, za tople besede in želje, ki so mi bile izrečene ob tej priliki.

Vsem hvala za praktično darilo. Želim, da bi se tudi v prihodnosti večkrat srečali in prijateljsko pokramljali. Vsem želim veliko uspeha pri delu in osebne sreče!

Ob mojem odhodu v pokoj se iskreno zahvaljujem sodelavcem iz obrata orodjarne za lepe besede in darila, ki mi bodo koristili in obenem dragocen spomin. Vsem sodelavkam in sodelavcem želim še veliko uspehov pri delu, zdravja in osebnega zadovoljstva.

Ob mojem odhodu v pokoj se želim iskreno zahvaliti vsem svojim sodelavkam iz arhiva za vsa leta prijetnega sodelovanja. Še posebej se zahvaljujem za lepa darila in prečudovito cvetje. Hvala tudi vodstvenim in vodilnim delavcem ter predstavnikom družbenopolitičnih organizacij za bodrilne besede ob mojem odhodu. Vsem skupaj želim vso srečo pri delu in še veliko delovnih uspehov.

Slavka BREŽOVAR

1. julija je odšel v zaslužni pokoj Jože MIHALEC.

Začel je pred 36. leti v pločevinarni, pri izdelavi zvarjenec, in si pridobil visoko kvalifikacijo ključavničarja. Od leta 1963 pa vse do upokojitve je delal v službi vhodne kontrole na področju kontrole kakovosti za zvarjenice. Najprej je delal kot kontrolor, zadnja leta pa kot vodja oddelka za to področje.

Svoje naloge je opravljal vestno in strokovno, zaradi česar ga bomo zelo pogrešali. Še posebej pa nam bo manjkalo vse njegovo znanje in izkušnje, pridobljene z dolgoletnim delom.

Sodelavci se Jožetu zahvaljujemo za ves njegov trud in mu želimo veliko zdravih in srečnih let.

V juniju je odšel v invalidski pokoj naš dolgoletni sodelavec Alojz SADAR, skladiščnik in vzdrževalec v skladišču obojbenja industrijske opreme.

V Litostroju se je zaposlil 1959. Zaradi slabega zdravja in težkega dela v

Sodelavci

Upokojencem Litostroja

Tudi letos organiziramo tridnevni izlet upokojencev v Poreč od 25. do 27. septembra 1989. Dneve bomo popestrili z različnimi igrami upokojencev pod geslom »Sami organizirajmo in se zabavajmo!«. Med drugim se bomo lahko zabavali s kegljanjem, streljanjem z zračno puško, ribolovom (steklenic), šahom, vlečenjem vrvi, pihanjem balonov in podobnim. Pripravili bomo tudi srečolov oz. tombolo. Za to naj vsak udeleženec izleta prinese s seboj manjše darilo. Prodajali bomo tombolske srečke. Dohodek od srečolova oz. od prodanih srečk se

ZAHVALE

Dragi sodelavci, prijatelji in ostali! Ni moj namen veliko pisati, nekaj besed pa je le potrebnih, saj nas je veliko let družilo skupno delo. Vsem skupaj, ki so bili prisotni ob mojem odhodu v pokoj, se toplo zahvaljujem, saj je bilo, brez pretiravanja, prelepo.

Najlepše se zahvaljujem tudi za darila; bila sem jih zelo vesela in mi bodo dragocen spomin na vse vas, moji sodelavci in prijatelji.

Vsem skupaj želim vse dobro in srečno!

Mira PERHAJ

Ob mojem odhodu v pokoj se vsem dolgoletnim sodelavcem in prijateljem iskreno zahvaljujem za pristrčno slovo, prijateljski stisk roke in darila.

Hvala tudi vodstvu in sindikalni organizaciji sektorja Prodaja. Posebej se zahvaljujem vodji odprave — prijatelju in sodelavcu Janezu Prvinšku za poslovljni govor.

Iskrena hvala za prisotnost ob mojem slovesu in darilo tudi zunanjemu članu našega kolektiva, prijatelju in poslovnem sodelavcu tovarišu Vinku Podobniku, direktorju DO Transing. Celemu kolektivu želim še veliko delovnih uspehov!

Tone PANIČ

Ob smrti moje mame se sodelavcem iskreno zahvaljujem za izrečeno sožalje, podarjeno cvetje in spremstvo na njeni zadnji poti.

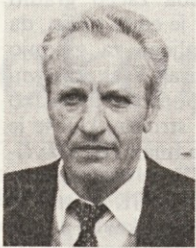
Malči JERŠE

V mesecu maju smo se poslovili od dolgoletnega sodelavca Draga KOGOJA, vodja obrata jeklolivarne.

V našo delovno organizacijo je prišel leta 1951 in ji ostal zvest do upokojitve.

Že takoj v začetku je pokazal izredno natančnost, doslednost in znanje, zato so mu bile zapuane vse bolj zahtevne naloge. Od takrat je opravljal veliko odgovornih del in nalog: od kvalificiranega livarja, skupinovodje, delovodje, kontrolorja, tehnologa in obratovodje.

Sodelavci PE-PUM

Konec junija letos je odšel v zaslužni pokoj tov. Anton PANIČ, vodja ekspedita v odpravnih službi Sektorja prodaje in raziskave tržišča.

V Litostroj je prišel pred 38. leti in začel delati v jeklolivarni, končal tečaj za varjenje in kasneje tudi takratno industrijsko kovinarsko šolo Litostroj. Postal je delovodja v jeklolivarni, leta 1967 je prišel v takratno odpremo

Sodelavci

Od leta 1972 je uspešno vodil obrat čistilnice ulitkov. Želel je red in disciplino, pa tudi sam je s tovrstnimi vrli-nami dosegel veliko spoštovanje med svojimi sodelavci in vsemi, ki so sodelovali z njim.

Za prispevek, ki ga je s svojim delom v Litostroju in posebej jeklolivarni dal za naš skupni razvoj, se mu iskreno zahvaljujemo. Želimo mu, da bo zdrav in vedrega razpoloženja še dolgo užival zaslužni pokoj.

Sodelavci PE-PUM

kot referent za turbine, dokler ni leta 1972 prevzel mesto vodje ekspedita.

Vsa leta je opravljal svoje delo vestno, natančno in pošteno, kar pričajo mnoge zahvale in odlikovanja. Njemu lastna skromnost in občutek za pravilno odločitev v dobro in korist naše tovarne sta mu bila vsakodnevni cilj. Imel je veliko prijateljev (tako v tovarni, kot zunaj nje), ki so znali ceniti njegovo nesebično delo.

Za vse dosedanje vestno in pošteno delo se mu še enkrat najtopleje zahvaljujemo in mu iskreno želimo še mnogo let srce in miru v njegovem domu pod Šmarno goro.

Sodelavci

UPOKOJENCI, PREBERITE! Srečanje — izlet upokojencev

Tudi v letošnjem letu bomo pripravili vsakoletno srečanje upokojencev Litostroja. Kakor lani bo tudi letos srečanje hkrati za vse upokojence v času od 25. 9. do 27. 9. 1989. Z avtobusi se bomo odpeljali v naše znano letovišče Poreč, v turistično naselje Zelena laguna. Lahko se boste kopali v odprtem in zaprtem bazenu, zaplavali pa boste lahko tudi v morju. Seveda si bomo ogledali tudi samo mesto in njegove znamenitosti.

ODHOD avtobusov bo v ponedeljek 25. 9. 1989 ob 8. uri zjutraj izpred glavnega vhoda v Litostroj.

POVRATEK bo v sredo 27. 9. 1989 ob 15. uri iz Poreča.

Za upokojence Litostroja je izlet brezplačen. Za ožjega družinskega člana — moža ali ženo — pa znaša cena 1.000.000 din in jo je potrebno vplačati ob prijavi.

Prijavnina za vsakega posameznika je 10.000 din (za sklad upokojencev).

ROK PRIJAVE: do 8. 9. 1989.

Prijave sprejemamo na oddelku počitniški domovi in izletništvo — ZSE (nad delavsko restavracijo, soba 12) osebno ali po telefonu 061/559-141, int. 10-21 ali 10-20, kjer dobite tudi vse informacije.

Vabimo vas na srečanje upokojencev 1989. Potrudili se bomo, da bo tudi letošnje srečanje prijetno in veselo.

ZSE
Počitniški domovi in izletništvo

Iz poročila predsednika AU

Predsedstvo aktiva se je v preteklem mandatu ukvarjalo z zahtevami upokojencev, ki temeljijo na minulem delu in pravicah iz pokojninskega zavarovanja ter pripravljalo razvedrilne programe upokojencev. Od znanih zahtev upokojencev sta izpolnjeni dve, ki od aktiva upokojencev zahtevata izenačenje pogojev prehranjevanja upokojencev v delavski restavraciji s pogoji za aktivne delavce in izenačenje pogojev letovanja (cen) za upokojence z aktivnimi delavci — doslej je bila cena za upokojence višja.

Zahteva, da se izenači regres (rekreacijski dodatek) upokojencev z regresom za dopust, ki ga prejmejo aktivni delavci, pa ni uresničena.

Delovna organizacija nudi svojim upokojencem novoletno srečanje s pogostitvijo, pa tudi finančno podpira dejavnosti razvedrilnega programa. Vemo, da bi morali več storiti za zabavo in sprostitve, a izletov v naravo se kljub dobri organizaciji in privlačnim izletniškim ciljem upokojenci slabo udeležujejo. Žal tudi nismo uspeli sestaviti tekmovalnih ekip za tekmovanja društev upokojencev na občinski ravni, uspešna pa je bila razstava ročnih in umetniških del upokojencev Litostroja v delavski restavraciji to pomlad.

Pogovora o problemih pokojninskega zavarovanja se je udeležilo lepo število upokojencev, prav tako tudi recitala, ki so ga pripravili mladinci in koncerta litostrojskega pevskega zbora.

Aktiv litostrojskih upokojencev bi lahko bil uspešnejši. Ko razmišljamo o vzrokih, se vsiljuje nekaj vprašanj, ki

terjajo konkretne odgovore:

— Ali je organiziranost aktiva primerna in skladna s cilji aktiva?

— Ali je program dovolj privlačen?

— Ali organizacija dela aktiva ni pretoga in predsedstvo preštevilo?

— Vprašanje naziva? Aktiv? Kaj pa sindikat? Ali sta društvo upokojencev kot stanovka organizacija in aktiv upokojencev dovolj zastopala interese upokojencev?

— Ali sploh želimo takšno organizacijo?

— Ali so ljudje, ki aktiv vodijo, pravi?

Odgovorite na ta in druga vprašanja na letnem zboru aktiva upokojencev Litostroja 25. septembra 1989 v Poreču!

Predsednik AUL
ing. Rudi JESENŠEK

Naslovnik neznan

V juniju in juliju je bilo vrnjenih 7 časopisov Litostroj z naslednjimi naslovi:

Ivan KREČ, Vlahovičeva 36, 61000 Ljubljana; Jožefa SOLCE, Kidričeva 13, 61234 Mengeš; Željko HOLIK, Mala aleja 8, 61000 Ljubljana; Ivan GOŠTE, Nadgorica 121, 61000 Ljubljana; Aleksandra PILIČ, Olipakovac, 71000 Sarajevo; Vinko AVBELJ, Rožna dolina 16/20, 61000 Ljubljana; Ivan KLOPČAR, Poljanska 20, 61000 Ljubljana.

Pravilen naslov nam sporočite na naslov: Podjetje Litostroj, Informativni center, Djakovičeva 36, 61000 Ljubljana, ali po telefonu (061) 556-021 ali 558-341, interna 1375. Svoj naslov ali spremembo hkrati sporočite tudi referentu za kadrovske evidenco na št. 558-341, interna 1316.

Vabljliva smučarska ponudba

Dandanes je zelo težko karkoli načrtovati, vendar se bo tudi zimska smučarska sezona hitro približala. In ko bomo tako daleč, bodo tudi cene verjetno že nedosegljive. Da bi se temu vsaj do neke mere izognili, ponujamo Litostrojčanom dokaj sprejemljiv program: smučanje na Jahorini na obroke!

Program smučanja (v organizaciji smučarske sekcije in Planinskega društva Litostroj) predvideva enotedensko smučanje v drugi polovici februarja na Jahorini, s polpenzionom v hotelu Turist v Palah — ob vznožju Jahorine.

Do hotela in potem vsak dan bi se vozili na smučanje z avtobusom, v sklopu celotnega aranžmaja pa je predviden tudi ogled Sarajeva, en dan smučanja na Bjelašnici ter vožnja po olimpijski bob stezi na Trebeviču. Pravijo, da je to tako posebno doživetje, da ga zares ne gre zamuditi. Seveda pa bo smučanje po prelepih pobočjih Jahorine vključevalo tudi osnovno, nadaljevalno in tekmovalno šolo smučanja, zato so vabljeni smučarji najrazličnejših znanj in sposobnosti.

Da bi si smučanje sploh lahko privoščili, ga bomo odplačali v šestih mesečnih obrokih zadnji obrok naj bi bil marca naslednje leto. Število prijav bo omejeno na 60 oseb, zato boste morali z odločitvijo in prijavi kar pohiteti. V naslednji številki časopisa bomo objavili podrobnejše informacije o vpisu in pogojih, vi pa začnite razmišljati o tem že kar zdaj!

M. M.

Ali nam je potrebna kulturna dejavnost v podjetju

Tak je bil naslov razgovora za okroglo mizo, ki so ga pripravili v delovni organizaciji SOZD Gorenje v Titovem Velenju skupaj z Občinskim svetom Zveze sindikatov Slovenije in nanj povabili skoraj vse tiste, ki se v slovenskem prostoru ukvarjamo z organiziranjem kulturnega življenja po delovnih organizacijah.

Že takoj v začetku smo ugotovili, da morebitni negativni odgovor na v naslovu zastavljeno vprašanje sploh ne pride v poštev, kajti sicer bi se lahko kar takoj in brez razprave razšli. (Seveda pa so bili tudi taki, ki imajo na osnovi dosedanjih negativnih izkušenj v domačem podjetju občutek, da njihovo delo ne samo da ni nikomur potrebno, ampak da je celo nezaželeno in moteče, saj »zapravlja denar in odvraca ljudi od proizvodnega dela«.) Sledila je dolga in vsebinsko bogata razprava, v kateri so prišli na dan mnogi problemi, s katerimi se pri svojem delu spopadajo organizatorji kulturne dejavnosti. Nekateri so nezadovoljni, ker menijo, da je njihova dejavnost pojmovana preveč ozko, ker je zreducirana samo na nastajanje, posredovanje in varovanje umetniških stvaritev (»Pihalni orkester, pevski zbor, pa še kakšen pesnik — to je prolet-kult,« je menil Dore Hvalica, strokovno-politični delavec za področje kulture pri Republiškem svetu Zveze sindikatov Slovenije). Večina razpravljalcev je menila, da je treba kulturno področje razširiti na vse tiste človekove aktivnosti, ki jih pojmuje pod skupnim izrazom civilizacijske oz. kulturne vrednote: kultura dela, kultura medsebojnih odnosov in upravljanja (poslovodna kultura, kultura komuniciranja) ter kultura delovnega okolja. Nikoli ne smemo izgubiti izpred oči tega, kar želimo doseči, torej svojega cilja. V zvezi s tem je Željko Grbac, profesor Pedagoške fakultete na Reki, oddelka za organizatorje kulturne dejavnosti (kar je pri nas edina visokošolska institucija, ki se ukvarja z vzgojo tega kadra), povedal naslednjo poučno anekdoto:

Tri kamnoseke so vprašali, kaj delajo. Prvi je odgovoril: »Klešem, ker to znam, ker sem strokovnjak za to.« Drugi je odgovoril: »Klešem, da zaslužim denar, da preživljam sebe in družino.« Tretji pa je odgovoril: »Klešem katedralo.« Samo zadnje-

mu kamnoseku je bil cilj enako, če ne še bolj, pomemben kot samo delo. In seveda je bil to edini pravilni odgovor.

Razprava se je dotaknila tudi ovir, na katere organizatorji kulturnega življenja naletijo med poslovodno strukturo, pri t.im. »malih šefih«, kot so jih imenovali sami udeleženci. Ti »mali šefi« so največkrat kulturno neosveščeni, pri njih prevladuje mentaliteta, da ukvarjanje s kulturo »ni nobeno delo oz. da je že samo po sebi prijetna zabava«. Tiste med delavci, ki se amatersko ukvarjajo z umetnostjo, bodisi da igrajo, prepevajo, slikajo itd., ti šefi gledajo po strani, češ »proizvodno delo naj bo v prvem planu« (ne vedoč za izsledke japonskih raziskav, da so kulturno aktivni delavci tudi sicer najbolj produktivni delavci). Taki šefi se tudi nikdar ne udeležujejo kulturnih prireditev, pa vendar imajo možnost finančnega vplivanja na usodo kulturne dejavnosti — pogosto v negativnem smislu. Zato mora biti osveščanje za potrebnost kulturnih akcij usmerjeno na to srednjo poslovodno strukturo.

Razpravljalci smo se strinjali, da je treba dodatno in kontinuirano izobraževati nosilce kulturne dejavnosti v podjetjih, od Republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije pa pričakujemo, da ponovno organizira včasih že uveljavljeni sistem usposabljanja organizatorjev kulturne dejavnosti: občinske, informativne, republiške in nadaljevalne seminarje.

Poklicni animatorji kulturnega življenja šodimo med pionirje tega poklica. Čeprav nas ni veliko (okrog

200 v vsem slovenskem prostoru), pa pomenijo, naše dosedanje delovne izkušnje uporabno izhodišče za nadaljnji razvoj tega poklica. Z medsebojnim povezovanjem si bomo pomagali ne le pri konkretnih kulturnih akcijah (npr. izmenjava razstav in podobno), ampak bo treba še marsikaj doreči in razjasniti o šolanju, izpopolnjevanju, kadrovanju, vrednotenju, organiziranju...

Morda bodo potem postala takšna vprašanja, kakršno je zapisano v naslovu, smešna in odveč.

Jana Kolarič

13. likovna kolonija sozda ZSP

Zeleno v vseh odtenkih

Letošja — trinajsta likovna kolonija sozda ZPS je bila za razliko od prejšnjih, ko so bile vedno jeseni, prav na pragu poletja, in sicer od 22. do 24. junija.

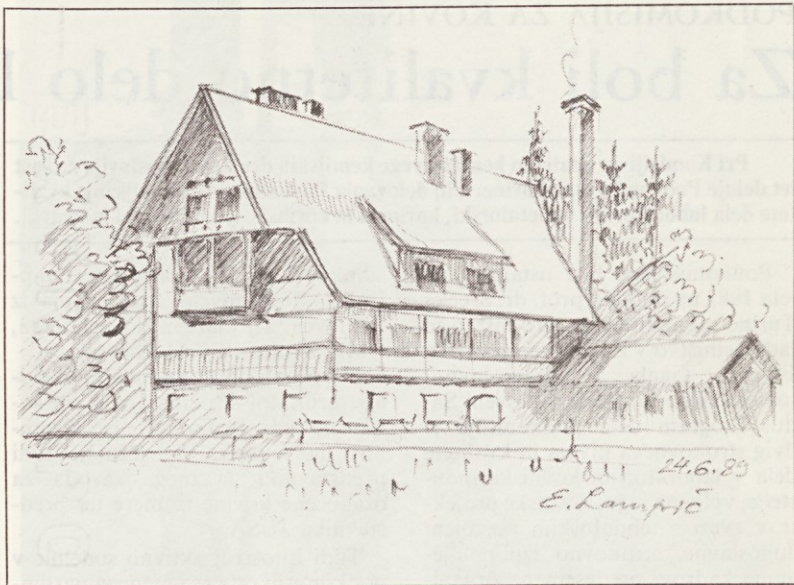
Kljub kresnemu času je bil to najbolj moker mesec in Travná gora, kjer je bila kolonija, ne nosi po krivem tega imena — res je bila travnata in zelena in zelo mokra. O težavah s financami in organizacijo raje ne bi govorila, saj je bila samo lokacija trikrat spremenjena. Skratka, kolonija je bila in pokrovitelj je bil RIKO iz Ribnice.

22. junija se nas je na Travní gori zbralo 15 likovnih ljubiteljev iz različnih podjetij strojegradnje. Iz Litostroja smo bili štirje: Arijana, Peter, Tomaž in Estera. Za to, da smo dostojno kot predstavniki podjetja Litostroj prišli na Travnó goro, je poskrbela konferenca sindikata, ki nam je omogočila prevoz z avtomobilom naše firme. Hvala!

Prvi dan popoldne smo se zbirali in se pozdravljali stari prijatelji. Vsak je imel s seboj nekaj svojih del, iz katerih smo naredili majhno razstavo. Ocenjevanje, kritiziranje in hvaljenje se je zavleklo pozno v noč. Vsak izdelek je bil deležen temeljite »obdelave«.

Drugi dan je bil v znamenju dežja, toda čas nam ni minil brezplodno. Sedli smo v jedilnico in obdelovali likovno teorijo ter tehnologijo priprave materialov — platna in papirja — za slikanje. Veliko smo se pogovarjali o mešanju barv, o barvni perspektivi in o barvnih kontrastih.

Popoldne istega dne, ko je za nekaj ur posijalo sonce, smo vsaj delno lahko preizkusili teorijo. Razpršili smo se po Travní gori. Vsak je našel kak motiv in se ga lotil v svoji tehni-

ki. Ni bilo veliko bere, bilo pa je dovolj za večerno debato, ki se je zavlekla v prvo jutranjo uro. Delali smo v najrazličnejših tehnikah — olje, tempera, akvarel, pastel, pe-

rorisba, svinčnik, glina... Zadnji dan smo bili — spet zaradi dežja — v jedilnici in obdelali še zelo koristno plat likovne dejavnosti: kako zaščititi svoje izdelke, da se ne razmažejo, obledijo, poškodujejo, kakšni okviri so potrebni itd.

Po kosilu smo se razšli z živo željo, da se ponovno srečamo še to jesen, kot nam je obljubil predstavnik sozda ZPS. Upajmo, da nam bo takrat sonce kaj bolj naklonjeno.

Na koncu velja še posebej pohvaliti sozd ZPS, ki je kljub vsem težavam in splošni krizi ponovno našel posluh in denar za umetniško ustvarjanje svojih delavcev.

E. L.

Dvodnevno jadrnanje v Fiesi

Tisti, ki jadrnanja na deski za letos še nimate dovolj, se vsekakor morate udeležiti dvodnevnega jadrnanja z regato, ki bo 16. in 17. septembra letos v Fiesi. To pomeni, da so vabljeni vsi tisti, ki jadrnanje že dobro obvladajo, tisti, ki se še učijo, pa tudi tisti, ki bi se ga radi šele naučili. Vsem vrstam udeležencev bo prilagojen tudi program, ki naj bi obsegal organizacijo regate, nekaj ur strokovne vadbe začetnikov in tekmo v veslanju s čolni. V Fiesi imamo namreč štiri čolne na vesla, za izposajo pa bosta na voljo tudi dve jadrlni deski naše surfarske sekcije.

Odhod v Fieso je predviden za soboto 16. septembra zjutraj z lastnimi avtomobili, dopoldne in popoldne pa bodo organizirana tekmovanja in strokovna vadba. Najbolj navdušeni bodo lahko na vodi preživeli tudi nedeljsko dopoldne, v popoldanskih urah pa se bodo vse skupaj vrnili nazaj v Ljubljano.

Udeleženci bodo imeli brezplačen enodnevni penzion z nočnino v Fiesi, stroške prevoza pa bodo morali pokriti sami.

Jadrnanje v Fiesi naj bi pomenilo zaključek sezone jadrnanja, obenem pa tudi vabilo novim članov za ta prelep vodni šport.

Več o izletu in roku za prijavo boste lahko pravočasno izvedeli s plakatov izobešenih na oglasnih deskah v Litostroju!

M. M.

Najprej tekma, potem pa piknik

Žal se bo poletje kmalu izteklo, zato nekateri športniki — vsaj uradno — že zaključujejo sezono. Po uspešnih udeležbah na različnih maratonih, tja od Črnuškega, Dakijevega, do maratona Franja, ki je bil tudi najštevilnejši in najzahtevnejši, namerava zdaj kolesarska sekcija Litostroja končati tekmovalno sezono s kronometrom v Kamniško Bistrico.

Vožnja na kronometer bo organizirana v soboto 9. septembra 1989, z rednim začetkom ob 10. uri v Stahovci pri gostilni Orel. Vendar pa se bodo kolesarji, ki se nameravajo na start pripeljati s kolesi, zbrali ob 8. uri pred Litostrojem in se skupaj odpeljali do startnega mesta.

Tudi letos bo tekma organizirana v več tekmovalnih kategorijah za moške, ena kategorija bo za ženske

in ena za pionirke in pionirje. To pomeni, da bodo udeleženci kronometra lahko pripeljali s seboj tudi svoje družinske člane, ki bodo pokazali svoje tekmovalne in »vozne« sposobnosti. Bistvo kronometra namreč ne bo borba za čas, temveč čim številnejša udeležba, veselo razpoloženje in edini motiv, da progo prepeljemo do konca. Zato naj pridejo tudi nedeljski kolesarji, četudi bodo najhujše strmine premagovali po polževo!

Na koncu bodo sledile nagrade. Potrudili se bomo, da bodo vsi udeleženci dobili spominske kolajne ali vsaj priponke, najboljše pa kolajne za prva tri mesta v posameznih kategorijah. Vsemu bo sledil piknik, na katerem si bomo potešili lakoto in se malo povesečili. Hrana bo zastoj, pijača pa bo žal morala biti »iz nahrbtnika«. Za udeležence, ki se bodo v Kamniško Bistrico pripeljali s kolesom, bo poskrbljeno tudi za prevoz njihove prtljage.

O tekmi boste pravočasno obveščeni še preko plakatov, razobešenih na oglasnih deskah, vse dodatne informacije pa vam lahko posredujeata Slavko Jantol (tel. 3050) in Simon Bunderšek (tel. 7059). V primeru dežja bo tekma prestavljena na naslednjo soboto. Pridite v čim večjem številu.

M. M.

TEGOBE POČITNIKOVANJA

Če avgusta ostaneš doma

Poletje se je prevesilo v drugo polovico in tiste dni smo se na veliko oblčili v zimske puloverje. Od počitnic na morju smo se poslovlili, saj so nas letos tam zastopali le otroci, zdaj pa smo jih poslali še malo na Gorenjsko.

Pa sem se odločil, da popeljem ženo na večerjo, saj revica letos tako ne bo imela pravega dopusta. »Ta'kmašno« sem se oblekel, si očistil čevlje in vzel čekovno knjižico z zadnjima dvema čekoma (14 dni pred plačo), pa sva šla. Malo je sicer godrnjala — koliko bo to stalo, pa saj ni treba, pa bi šla kam bližje... ampak odločil sem se, da jo peljem v dobro gostilno pri Škofji Loki.

Vsa zadovoljna sva se peljala po stari cesti proti Škofji Loki. Če izpustim, da so me na poti ustavili policaji, jaz pa sem bil brez dokumentov, sva tja srečno prispela. Na gostilniških vratih pa naju je čakal napis, da je avgusta zaradi dopustov zaprto.

Nič, sva si dejala, bova šla pa v tisto priznano slaščičarno na kaj sladkega. Pa so bili tudi tu na dopustu!

Pravzaprav pa nama tako ali tako ni prijalo kaj sladkega, ampak nekaj bolj konkretnega — na primer iz mesa, da se moja predraga ne bi preveč zredila.

Napol zadovoljna sva sklenila, da bova jedla v Retečah, saj nama je ostala gostilna v dobrem spominu še iz zimskih dni, ko sva se vračala s smu-

čanja. Že od daleč pa naju je »razveselil« napis ZAPRTO.

Rahlo obupan sem predlagal, da bi šla na Zbilje, saj je tamkajšnja terasa še kar prijetna, hrana pa tudi. (Takrat mi je bilo že skoraj vseeno, kakšno hrano imajo — da jo le imajo). Polna pričakovanja sva se pripeljala do jezera in se skoraj zaletela v skladišnico praznih cementnih vreč in peska, skratka materiala, s katerim v polnem zamahu adaptirajo restavracijo. Seveda pod ta režim spada tudi kuhinja in tako spet ni bilo nič.

Kot zadnji sončni žarek se mi je pred očmi prikazal Slavkov dom. Tam me pa že ne bodo pustili na cedilu, in kako čudovite krače imajo! Poln energije sem pritisnil na plin in že sva se napol skregana (zaradi lakote) peljala po luknjasti cesti proti Slavkovemu domu. Malo pod vrhom pa so me že začele obhajati temne slutnje, a sem jih bolj pripisoval slabem razpoloženju zaradi lakote. Ampak groza — bile so utemeljene. Tudi tukaj so odšli na dopust!

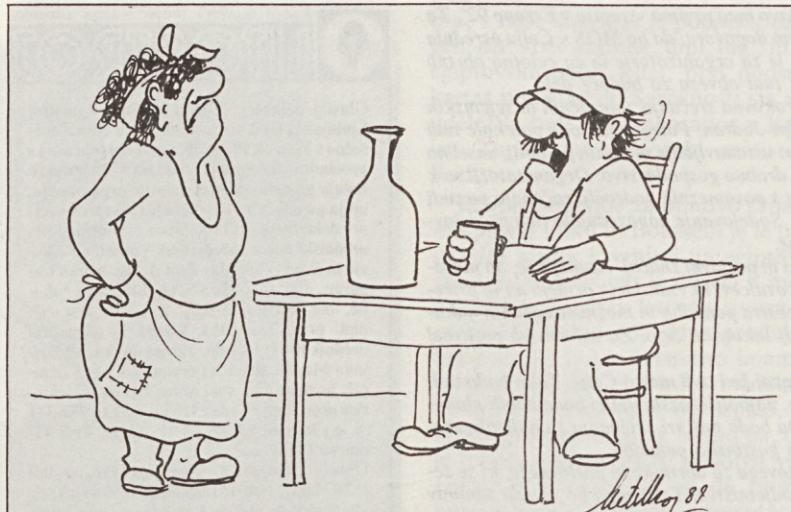
Tedaj pa je moji ženi že prekipelo. Odločno je zahtevala, da jo odpeljem domov, k domačemu štedilniku in hladilniku. Mi vsaj nismo na dopustu!

Kljub vsemu sem se odločil še za zadnji korak — obupni poskus, da le prideva do hrane s postrežbo. Ustavil sem v Medvodah na klanecu. Tu je bilo vse: odprta gostilna, delujoča kuhinja in natakarija. Pa sva dolgo čakala na

natakarija, dobila podhlajeno hrano, dolgo časa čakala na visok račun in malodane zmrznila na poletni terasi.

Približno sita in približno potolažena sva prišla domov, se preoblekla in sedla pred televizor. Malo sem okleval, potem pa sem ženo le prosil, da mi še kaj malega pripravi za pod zob in bil neskončno vesel, da sem spet doma — pa čeprav je bil avgust in so bili vsi na dopustu!

Janez Dopustnik

Letos, ko nama je zmanjkalo denarja, se vsaj ne bova kregala kam bi šla na morje

PODKOMISIJA ZA KOVINE

Za bolj kvalitetno delo laboratorijev

Pri Komisiji za analizno kemijo zveze kemijskih društev Jugoslavije že šest let deluje Podkomisija za kovine. Cilj delovanja Podkomisije je izboljšanje kvalitete dela laboratorijev v metalurški, kovinski in kovinsko-predelovalni industriji.

Podkomisija je bila ustanovljena leta 1983 na pobudo prof. dr. Srečka Turine s Fakultete za strojništvo in ladjedelništvo v Zagrebu in prof. dr. Ferenc Gála z naravoslovno-matematične fakultete v Novem Sadu. Program dela podkomisije je dvig strokovnega nivoja in kvalitete dela v laboratorijih kovinske industrije, vpliv na jugoslovanske projekte v zvezi s tehnološkim razvojem Jugoslavije, strokovno izpopolnjevanje kadrov, predvsem pa organizacija in izvedba krožnih analiz. Člani podkomisije so kemiki, metalurgi in strokovnjaki ostalih strok, ki se v laboratorijih kovinske in kovinsko-predelovalne industrije ter v ustreznih znanstveno-raziskovalnih institucijah ukvarjajo s problematiko kontrole kvalitete. Delo podkomisije vodi in usmerja ožji odbor na čelu s predsednikom. Do sedaj se je v podkomisijo vključilo več kot sedemdeset laboratorijev iz cele Jugoslavije.

V okviru svojega programa delovanja je podkomisija pripravila seminar »Obdelava analiznih podatkov v kovinsko-predelovalni industriji«, zavzema se za izdelavo banke podatkov in informacijskega sistema materialov jugoslovanske proizvodnje, sodeluje pri projektu »Referentni materiali«, organizirala in izvedla pa je predvsem krožne analize vzorcev kovin.

Krožne analize so v svetu že dolgo uveljavljen način medsebojne primerjave in sodelovanja med laboratoriji. Ponekod so že standardizirane (ASTM).

V šestih letih delovanja je podkomisija izvedla sedemnajst krožnih analiz jekla, osem krožnih analiz sive litine ter po šest krožnih analiz zlitin bakra in zlitin aluminija. Sodelovanje v krožnih analizah je prostovoljno in brezplačno, pri interpretaciji rezultatov pa laboratoriji ostanejo anonimni. Vzorec za krožno analizo pripravi eden od udeležencev in ga razdeli v prijavljene laboratorije. Po določenem času se zberejo analitični rezultati, ki se statistično ovrednotijo in obravnavajo na sestanku podkomisije.

Sestanki podkomisije so dvakrat letno, vedno v drugem kraju, vsakič pod pokroviteljstvom delovne organizacije-organizatorja sestanka. Do sedaj so bili med organizatorji se-

stankov LTŽ Kikinda, Petar Drapšin iz Mladenovca, Jugoturbina iz Karlovca, 27. mart iz Novega Sada, RMK Zenica in CAL Šibenik.

Na sestankih podkomisije so poleg rezultatov krožnih analiz obravnavane tudi strokovne teme, sestankov pa se redno udeležujejo tudi predstavniki Zveznega zavoda za dragocene kovine in mere ter predstavnika JUSA.

Tudi Litostroj aktivno sodeluje v podkomisiji od časa njenega nastanka. Smo člani ožjega odbora, pripravili smo vzorce za dve krožni analizi jekla, aktivno nastopamo s strokovnimi temami in smo soustvarjalci sistema interpretacije rezultatov. Z veseljem ugotavljamo, da

se rezultati krožnih analiz, ki smo jih dobili v našem laboratoriju, odlično ujemajo z rezultati ostalih laboratorijev, kar je prav gotovo zasluga odgovornega in strokovnega dela kolektiva kemijskega laboratorija.

Naslednji, 12. sestanek Podkomisije za kovine bo v Rogaški Slatini 11. septembra 1989, tik pred 3. posvetovanjem »Problemi analize kemije v metalurgiji«, ki ga organizira Železarna Sisak. Pokrovitelj 12. sestanka je naša delovna organizacija. Litostroj in generalnemu direktorju dipl. ing. Jožetu Šlاندru se v imenu predsednika podkomisije prof. dr. Srečka Turine, ožjega odbora in vseh članov podkomisije vnaprej zahvaljujemo za pokroviteljstvo in s tem izkazano zaupanje.

O poteku sestanka bomo poročali v eni od naslednjih številk časopisa.

Alenka GOGALA

Nov izdelek — viličar V25-KH

(Nadaljevanje s 1. strani)

spuščanje z/brez	
bremena	0,30/0,22 m/sek
premagovanje vzpona z/brez	
bremena	23/38 %
• dimenzije:	
dolžina (brez vilic)	6360 mm
širina	3450 mm
višina (dvigalni meh. spuščen)	4180 mm
višina dviganja	5550 mm
prosti dvig	1580 mm
vilice	2400 mm
• lastna masa	
(z dvig. meh. P56)	38550 kg
• pnevmatike:	
spredaj 4, kom, 16,00-25, PR 28, polnitev 7,5 bar	
zadaj 2 kom, 16,00-25, PR 28, polnitev 7,5 bar	

Viličar je opremljen z mehanizmi, ki omogočajo lahko in hitro izvajanje naslednjih funkcij: dviganje in spuščanje nosilca vilic, nagibanje dvigalnega mehanizma, prečne gibe nosilca vilic za ±280 mm ter posamične premike vilic. Krmiljenje funkcij se izvaja z elektro-hidravličnimi sistemi.

Če se vilice zamenjajo z nosilko za kontejner, pa se isti sistem uporabi za premike nosilke in zaklepanje čepov na kontejner.

Vozniška kabina z velikimi steklenimi površinami je opremljena z brisalci spredaj, zadaj in na strehi. Na podvozje je pritrjena z gumijevimi blažilci, ki preprečujejo prenos

mehanskih nihanj ter zmanjšujejo ropot na delovnem mestu voznika. Znotraj kabine je nameščena vrtljiva konzola, na kateri so pritrjeni sedež, volan, pedali, ročice za upravljanje mehanizmov, stikala za menjanje prestav in instrumentalna plošča.

Nosilni element (konzolo) lahko z ustreznimi stikali obračamo v smeri vožnje (naprej ali nazaj), kar zagotavlja udobno in varno vožnjo z bremenom v obeh smereh. Vzmeten sedež s hidravličnim blažilnikom in pomočni volanski steber omogočata vozniku udobno počutje tudi med daljšim obratovanjem. Ročice za upravljanje, stikala za električno menjanje prestav in drugi instrumenti so smiselno razporejeni v dosegu in vidnem polju voznika. Luksuzna oprema in grelnik so dodatki, ki jih lahko vgradimo na željo uporabnika.

Preskušanje prototipa, ki ga izvajamo v juliju in avgustu, zajema: kontrolo dimenzij in tež, meritve hitrosti z obtežitvijo ali brez nje pri vožnji, dviganju in spuščanju, meritve tlakov in hidravličnih sistemov, meritve vlečne in zaviralne sile, meritve napetosti v nosilni konstrukciji pri nazivni obtežbi in preobremenitvi za simetrično obtežbo in pri največjih odmikih bremena iz sredine v levo ali desno ter poskus prevrnitve okrog pogonske osi.

Med testiranjem prototipa preskušamo vse glavne funkcije vgrajenih mehanizmov. Če se pojavijo manjše nepravilnosti, jih poskušamo čim hitreje odpraviti. Večje težave so z dobaviteljem pnevmatik, ki bo moral za njihovo uporabnost na viličarju napraviti določene konstrukcijske izboljšave.

Navedena dela in naloge se izvajajo po zastavljenem planu, ki ga omogoča velika prizadevnost vseh sodelujočih članov prototipnega oddelka, kontrole in montaže TVN ter instituta za raziskave. Za prizadevanje in trud jim izreka vodstvo programa posebno zahvalo in priznanje.

M. Goljar

GLASILO DELAVCEV TITOVIH ZAVODOV LITOSTROJ

LITOSTROJ

Glasilo delavcev Titovih zavodov Litostroj Ljubljana, Djakovičeva 36 izhaja enkrat mesečno v času od 20. do 30. v mesecu (občasno s posebnimi prilogami) v nakladi 5700 izvodov. Izdaja ga delavski svet delovne organizacije, ureja pa odbor za obveščanje (časopisni svet) pri delavskem svetu delovne organizacije in uredniški odbor: predsednik Vukoslav Živković in člani: Vjekoslav Jantol, ing. Mirko Čepuran, dipl. ing. Mira Šček, Slobodan Nikolić, ing. Silvan Štokelj, Radenka Kovačić, dipl. prav. Dubravka Krneta in odgovorni urednik Karel Gornik, glavna urednica Marijana Meglič, tehnična urednica Estera Lampič, novinar dipl. soc. Anton Škrjanec, lektorica prof. Vesna Tomc. Tel. uredništva 558-341 (h. c.) interna 13-70, 13-71, 13-79. Tisk Tiskarna Ljubljana.

Glasilo redno izhaja od januarja 1960, od junija 1976 pa je tudi ustrezno registrirano pri pristojnem republiškem komiteju za informiranje in je s sklepom 421 - 1/72 oproščeno prometnega davka.

Poštnina plačana pri pošti 61102 Ljubljana. Naslovniki prejema glasilo brezplačno.

Spodbuda za boljše delo

Vemo, da so za uspešno delo potrebni določeni pogoji: to so red, mir, dobra osvetlitev, kvalitetna delovna sredstva, znanje, čistoča, zadovoljstvo in še marsikaj.

K temu bi morali prispevati vsi, vsaj s predlogi.

Na enem od rutinskih obhodov po delovnih prostorih sta se direktor, to je tov. Stevo GLUMPAK in njegov pomočnik tov. Ivan ČEPLAK, v razgovoru z nami delavci poleg proizvodnih problemov poglobila tudi nekoliko globlje v našo dušo.

Med razgovorom je oko direktorja živahno begalo od enega do drugega in kmalu povzročilo poteze nezadovoljstva na obrazu: »Tovariši, zakaj pa ste v tako umazanih kombinезонih?« je naenkrat bruhalo iz njega. Povedali smo mu, da se pri delu z omaščenimi in namazanimi strojnimi deli hitro umažemo, posebej pa še v pralnici ohišij dizelskih motorjev. Ta je sicer predvidena za posodobitev, ampak kot vemo, še dolgo ne bo potrebnega denarja. Obleke dajemo v pranje po osebnem predurku po potrebi, kar je delno odvisno tudi od volje zapravljanja denarja za takšno uslugo.

»To moramo narediti organizirano«, je bil direktorjev odgovor in mam pomežiknil, češ, naj ne dvomimo v uresničitev namere. Mislili smo si: besede, besede. Toda glej, čez dober mesec in pol so nam javili, da je pranje kombinезонov organizirano: na 6. polju obdelovalnice je za program IO predajno zbirno mesto vsak ponedeljek in petek.

Umazano obleko oddaš v pranje prevzemalcu, ki jo evidentira na podlagi tovarniške izkaznice in zadeva je urejena. Čez teden dni jo lahko oprano zopet dvigneš. Zadeva teče in že vzbuja zavist pri ostalih delavcih proizvodnih programov.

JOKR

Viličar V25 KH P56 s tristopenjskim dvigalnim mehanizmom med preizkušanjem (Foto: B. Francelj)

Celje je pripravljeno na XXII. mednarodni obrtni sejem

Več kot dvajsetletna tradicija, predvsem pa kvalitetno delo organizatorjev in razstavljalcev, sta dobro ime Celjskega obrtnega sejma ponesla tudi preko naših meja. Od letošnjega leta bo MOS osrednji sejem obrti in drobnega gospodarstva v deželah delovne skupnosti Alpe-Jadran.

Za 22. mednarodni sejem obrti in drobnega gospodarstva, ki bo med 8. in 17. septembrom v Celju, je že vse poskrbljeno. Več kot 1500 razstavljalcev iz vseh krajev Jugoslavije, iz Italije, Avstrije, Madžarske in ZR Nemčije se bo s svojimi izdelki predstavilo v Celjski dvorani Golovec. Organizatorji so imeli kar težko nalogo, ko so morali 7.000 m² pokritih površin in okoli 13.000 m² površin na prostem razdeliti med številne razstavljalce.

Na Celjskem obrtnem sejmu želijo tudi letos strokovno spregovoriti o možnostih in potrebah za razvoj obrti in drobnega gospodarstva pri nas. Že v načrtovanju vsebine letošnje prireditve so se dogovorili, da bo poudarek na kvaliteti proizvodov in storitev, saj je to edina možnost, da tudi obrt in drobno gospodarstvo med prvima vstopita v Evropo 92'. Ta usmeritev sejma je še bolj poudarjena s sprejetjem dogovora, da bo MOS v Celju osrednja sejemsko prireditev v deželah Alpe-Jadran. To je za organizatorje in za celotno obrtno združenje Slovenije veliko priznanje, hkrati pa tudi obveza za bodoče delo.

Tako bodo že letos organizirali nekatera strokovna srečanja zborničnih in sejmskih hiš iz dežel, ki sodelujejo v delovni skupnosti Alpe-Jadran. Poleg tega bodo potekale tudi razprave o različnih drugih temah, kot na primer: ustanavljanje mešanih podjetij, zasebno podjetništvo, nova zakonodaja in obrt, banka in drobno gospodarstvo. Organizatorji so k razpravam povabili najimenoitnejše strokovnjake s posameznih področij, računajo pa tudi na udeležbo predstavnikov republiških organov. Sodelovanje napovedujejo tudi predstavniki zvezne vlade, SZDL Jugoslavije in mladine.

V svoji zasnovi ima sejem predvsem strokovni in poslovni značaj. Jasno pa je, da morajo organizatorji poskrbeti tudi za več tisoč obiskovalcev, ki vsako leto pridejo na to prireditev. Letos bodo postavili 160 stojnic, kjer bo pestra ponudba in možnost ugodnih nakupov. V petnajstih gostinskih objektih bodo tešili lakoto in žejo. Za zabavo pooskrbel Luna park in številni zabavni ansambli.

S sejmsko prireditvijo pa tako kot že leto nazaj živi tudi mesto Celje. Tako bodo tudi letos razstavljalcem podarili plakete mesta Celje, najboljši razstavljalci bodo dobili plakete MOS za najkvalitetnejše izdelke, podeljena pa bodo tudi tri priznanja za najlepše urejen razstavljalni prostor ter priznanje za najboljšo gostinsko ponudbo.

XXII. MOS v Celju bo letos prinesel veliko novega za obrtnike in poslovneže, ki se želijo uveljaviti v novih pogojih razvijajočega se podjetništva. Takšen pa bo seveda zanimiv tudi za obiskovalce, ki bodo videli, kaj zmoremo in znamo narediti pri nas.

Center za sejmsko dejavnost
V. Pohostnik

Kako ovrednotiti naš položaj

(Nadaljevanje s 1. strani)

Že dalj časa se intenzivno dogovarjamo s tujimi partnerji kot so: NOEL (ZRN) na področju turbin, WEIR (Škotska) na področju črpalk in turbin, INDUMASCH in WEINGARTEN (ZRN) na področju preoblikovalne opreme, SCHWING (ZRN) in MAN (ZRN) na področju industrijske opreme, VOITH (ZRN) za TVN, TERSANA (Egipt) za črpalke itd. za višje oblike sodelovanja. Povezovanja vključujejo kooperacijo, tuja vlaganja v proizvodnjo, tržno, proizvodno in finančno sodelavo. Pripravljamo se tudi na formiranje skupnih ali lastnih predstavništev in organizacij v tujini, ki bodo olajšale naše nastope na tujih trgih, racionalizirale nabavo ter pripomogle pri financiranju uvoznih in izvoznih poslov. Izvoz v Sovjetsko zvezo bomo skušali vzdrževati tudi z lastnim predstavnikom v Moskvi in vzpostavljanjem višjih in trajnejših oblik sodelovanja ter s prodajo preko dežel tretjega sveta.

Strateška usmeritev v tesnejše sodelovanje s tujimi firmami je za Litostroj, kot tudi za druga podjetja, nujen korak v tržno, v svet odprto gospodarstvo. To bo od nas zahtevalo še marsikatero spremembo in pri-

laganja vendar, če uporabim aktualen političen besednjak, ali se bomo prilagodili ali pa nas ne bo.

Odprtih imamo mnogo front, okoliščine pa nam gotovo ne olajšujejo dela, saj se v tej gospodarski zmeditve težko orientiramo. Kljub temu vemo, kam moramo. Zaupati moramo vase, odločneje moramo odprati vse, kar nas ovira, kadrovske se moramo okrepiti in mnogo več izobraževati. Naše možnosti za uspešen izhod niso majhne. Neugodni polletni rezultat pa nas opozarja, da moramo realizirati letni plan, kar lahko kljub težavam dosežemo.

Jože ŠLANDER

